

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

NA GRADU

11/94

62390 RAVNE NA KOROŠKEM

višavnik

GLASILO GOZDNEGA GOSPODARSTVA SLOVENJ GRADEC P.O.

RAZDRUŽITEV PREMOŽENJA IN LASTNINJENJE GOZDNEGA GOSPODARSTVA

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec nadaljuje s pripravami na preoblikovanje podjetja in na lastninjenje.

Zapisali smo že, da bomo podjetje olastnili z notranjim lastninjenjem. Pri tem bodo sodelovali zaposleni, doslej zaposleni in upokojenci s svojimi certifikati. Zanje bomo razdelili eno petino (20%) skupnega premoženja podjetja. Zato ponovno vabim vse, ki so upravičeni sodelovati pri lastninjenju podjetja, da prinesejo svoje certifikate in jih vložijo v Gozdno gospodarstvo. Ponovno zagotavljamo, da bodo zaposleni in vodilna ekipa dobro gospodarili in zagotovili, da boste za svoje certifikate, ki se bodo spremenili v delnice, dobili pri nas pričakovani dobiček.

Predpogoj za lastninjenje podjetja je združitev premoženja Gozdnega gospodarstva na Zavod za gozdove Slovenije, na gozdarske oz. kmetijsko gozdarske zadruge in na novo Gozdno gospodarstvo. Ta postopek združitve vodi posebna vladna komisija, oblikovana pri

Ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo in jo sestavljajo tudi strokovnjaki drugih ministrstev.

Osnova za združitev premoženja je posebna, z zakonom o gozdovih predpisana metodologija. Po tem postopku je Gozdno gospodarstvo moralo izdelati predlog delitve. Zavod za gozdove ima po zakonu pravico vzeti tisto premoženje Gozdnega gospodarstva, ki ga za normalno delo potrebuje. Ugotovimo lahko, da smo se za veliko večino te delitve že sporazumeli.

Delitev premoženja na zadruge temelji na premoženju, ki so ga ustvarili v zadnjih petnajstih letih TOK. Ti so bili v tem času pravna oseba s svojim premoženjem, ki smo ga spremljali v premoženjskih bilancah. Nekaj premoženja so zadruge, ki so delovale pred 1963. letom na našem območju prinesle ob združitvi z Gozdnim gospodarstvom s seboj. Ne glede na to prineseno premoženje, je vsak TOK ob ustanovitvi dobil nujno potrebno premoženje, da je lahko nemoteno in samostojno posloval.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Učenci in učitelji razredne stopnje na Osnovni šoli v Šmartnem pri Slovenj Gradcu so v projektno učnem delu spoznavali gozd in njegovo okolje. Po skoraj enomesečnem delu in ustvarjanju v gozdu so tako učenci pridobili veliko znanja, katerega so prikazali (na posnetku) svojim staršem na prvem naravoslovnem dnevu razredne stopnje. Skupno z lovci lovske družine Golavabuka so pripravili lovsko razstavo. - Foto: F. Jurač

(Nadaljevanje s 1. strani)

Osnovna značilnost poslovanja zasebnega sektorja gozdarstva v Lesni in v Gozdnem gospodarstvu je bila solidarna odgovornost za poslovanje samo v okviru zasebnega sektorja. Vsa ustvarjena akumulacija je bila vložena v izgradnjo gozdnih cest, kasneje telefonov in druge infrastrukture za gozdne posestnike. V tem obdobju so bile zgrajene gozdne ceste do sleherne kmetije in odprta območja privatnih gozdov.

Gozdne ceste, zgrajene v tem obdobju, so omogočile preživetje in kasnejši razvoj naših planinskih kmetij. Ko gledamo nazaj in ocenjujemo obdobje skupnega gospodarjenja v privatnem sektorju gozdarstva, lahko nesporno ugotovimo velike rezultate tega skupnega dela. S skupnimi močmi in znanjem so bila oplemenitena zbrana sredstva gozdnih posestnikov in državnega sektorja, ki so omogočila izgradnjo sedanjega cestnega omrežja. Tega ne bi smeli pozabiti.

Pričujoča razmišljanja lahko zaključimo z željo po čim hitrejšem sporazumu pri razdružitvi premoženja. Naš skupni interes je, da ohranimo in negujemo dobre medsebojne odnose in poslovno sodelovanje v korist vseh partnerjev, ki gospodarimo z gozdovi na slovenj-gradškem gozdno-gospodarskem območju.

Hubert Dolinšek

VLOŽITE SVOJE CERTIFIKATE V GOZDNO GOSPODARSTVO

Gozdno gospodarstvo vabi svoje delavce, upokojeince in nekoč zaposlene, da vložite svoje certifikate v Gozdno gospodarstvo in s tem postanete lastniki podjetja in njegovi delničarji.

Certifikate zbiramo na vseh poslovnih enotah, kjer jih lahko oddate tajnicam in na Upravi podjetja v finančnem sektorju.

Zagotavljamo, da bo vrednost vaših delnic pokrita z realnim premoženjem podjetja in da bomo z dobičkom povečali in krepili to vrednost.

Z vašim zaupanjem bomo skupaj zgradili trdno podjetje, od katerega pričakujemo koristi mi in naši otroci.

GG Slovenj Gradec

GOSPODARJENJE

Vloga gozda pri ohranjanju kmetij in razvoju podeželja

OKROGLA MIZA V RADLJAH

V okviru radeljskega jesenskega sejma, kjer je poudarek na kmetijskih in obrtnih dejavnostih, je bila uvrščena tudi okrogla miza na temo: Vloga gozda pri ohranjanju hribovskih kmetij in razvoju podeželja v občini Radlje ob Dravi. Na okrogli mizi, ki je bila v nedeljo 2. oktobra v Radljah, so sodelovali ugledni gostje: državni sekretar za gozdarstvo pri Ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo mag. Franc Ferlin, prof. dr. Boštjan Anko, predstojnik gozdarske fakultete v Ljubljani in evropsko priznani strokovnjak za krajinsko ekologijo, dr. Franc Zagožen, predsednik Kmečke zveze in vodja poslanskega kluba SLS, državni poslanec Maks Sušek ter vodji območnih enot Zavoda za gozdove Slovenije Slovenj Gradec in Maribor: spec. Milan Tretjak ter Jožef Mrakič, dipl. ing. gozd. Žal pa se je okrogle mize poleg kmetijcev, gozdarjev in predstavnikov občine udeležilo le malo kmetov. Škoda, saj so zamudili zelo zanimive informacije.

Prof. Anko je v svojem prispevku posegel v zgodovino od naselitve hribovskih predelov nad Dravsko dolino od 13. stoletja dalje. Ugotavljal je, kakšno vlogo je imel gozd ob naselitvi ter kasneje, ko je les postal tržno blago. Večje kmetije so si postavile žage venecialke na vodni pogon in tako s prodajo rezanega lesa dosegle boljši izkupiček. Nekaterih kmetij pa tudi gozd ni rešil in so ob slabem gospodarjenju ali drugih težavah prišle na boben.

Po drugi svetovni vojni je bil sicer lastnik omejen pri gospodarjenju s svojim gozdom, vendar pa je kljub temu gozd v tem času omogočil velik razvoj podeželja predvsem skozi izgradnjo infrastrukture: elektrike, cestnega omrežja, telefonskega omrežja. Tudi modernizacija kmetij in preusmerjanje kmetijske pridelave v tržno je dobila zagon v sredstvih iz gozda.

Kakšna pa je perspektiva?

Prof. Anko se boji, da ni najbolj rožnata za hribovskega kmeta, če se bo Slovenija vključila v evropski skupnosti na trg kmetijskih pridelkov. Tam s pridelavo na težkih hribovskih kmetijah ne moremo biti konkurenčni, cene še zdaleč ne bodo pokrivalo stroškov pridelave. Tega primanjkljaja tudi gozd ne bo mogel dolgo prenašati, ker je gozdna produkcija tudi omejena. Zato vidi rešitev v dveh smereh:

- na kmetijah morajo razmišljati o dopolnilnih dejavnostih, npr. o predelavi lesa in kmetijskih pridelkov ter o čim večji prodaji teh pridelkov doma - preko turistične dejavnosti;
- država pa bo končno morala spoznati, da bo treba kmetu za to, da vzdržuje in ohranja kulturno krajino, tudi priznati njegove stroške (preko raznih bonitet in ugodnosti).

Doktor Zagožen je bil podobnega mišljenja kar zadeva perspektivo hribovskih

kmetij. Bolj podrobno pa je razložil namen in organiziranost kmetijsko - gozdarskih zbornic. Te naj bi povezovalе vse kmete ter delavce v kmetijstvu, ki bi preko izvoljenih predstavnikov nastopali proti vladi s svojimi interesi in zahtevami.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da bi morala imeti Koroška svojo regijsko zbornico, ker so pri nas dokaj specifični pogoji tako v kmetijstvu kot gozdarstvu. Nihče ni vedel, zakaj je v predlogu regijskih zbornic Koroška izpadla.

Državni sekretar za gozdarstvo mag. Franc Ferlin je pojasnjeval, kako se izvaja Zakon o gozdovih, kako je rešeno vprašanje vzdrževanja gozdnih cest, na kakšen način se zbirajo sredstva za ta namen ter kako in koliko bo država prispevala k vzgoji, negi in varstvu gozdov.

Odgovarjal je tudi na vprašanja udeležencev ter zagotovil, da se vsi odprti problemi urejajo, žal pa novega sistema gospodarjenja z gozdovi ni mogoče vzpostaviti čez noč.

Vodja območne enote Zavoda za gozdove Slovenj Gradec g. Milan Tretjak je predstavil organiziranost gozdarske službe v območju Slovenj Gradec ter opozoril na probleme, ki ovirajo še boljše delo gozdarjev zavoda na terenu.

Tone Modic

Od pestnika do motorke

Leta 1994 je izšla knjiga Avstrijski gozd (Oesterreichs Wald- Vom Urwald zur Waldwirtschaft, v samozaložbi avtorjev, Dunaj 1994), ki jo je napisalo več avtorjev. Zanimiv je prispevek Herberta Killiana (Von Faustkeil zur Motorsäge), ki ga povzemam v skrajšani obliki.

Med vsemi živimi bitji naše zemlje je bil človek gol, nemočen, brez obrambe in brez naravnega orožja postavljen v okolje, v katerem preživijo le močni in sposobni za boj. Čutila - sluh, vonj in vid je imel srednje do slabo razvita. Narava pa ga je obdarila z razumom in mu s tem dala, kar je potreboval za preživetje in še veliko več.

Pestnik

Najstarejše orodje, ki ga je oblikovala človekova roka je pestnik; t.j. kamen iz kremenca, ki je bil na eni strani ošiljen na drugi pa zaobljen in je človeku služil 600.000 let kot univerzalno orodje za udarjanje, vrtnanje, bodenje in strganje (kož).

Sekire

Na začetku mlajše kamene dobe, pred približno 7.000 leti, so se pojavile prve kamnite sekire iz kremenca. Da je bilo mogoče s temi sekirami posekati in oklestiti drevesa, je prikazal praktičen poizkus.

V Naravoslovnem muzeju na Dunaju si je g. Killian sposodil dve sekiri, eno zglajeno, drugo nezglajeno. Po navodilih paleontologa je pritrtil na sekiri ročaje z usnjenim trakom. Pri prvem poizkusu je z lahkoto oklestil 50 letno smreko. Med drugim poizkusom, ko je hotel posekati 50 let staro smreko, se je pričelo rezilo luščiti. Vzrok je bil verjetno v tem, da so kremen vzeli iz zemlje pred 7.000 leti in se je popolnoma izsušil.

Pisni viri o delovnih posropek in orodju so stari le 200 - 300 let. Zato si je bilo pri raziskovanju preteklosti treba pomagati s slikovnim gradivom, plastikami, reliefi, mozaiki in tapiscrijami, ki so pomemben informacijski vir. Vendar so tudi ta gradiva redka, saj je bilo delo gozdnih delavcev (Holzknechte) neugledno, potekalo je v samotni in ni nudilo zanimivih motivov.

Najstarejše slike gozdnega dela so nastale v Egiptu pred približno 4.000 leti. Slika prikazuje dva moža pri poseku listavcev s sekiro, ki je bila lahko iz kamna ali bronca. Z listjem posekanih dreves so se hranile koze. Zanimiva je tudi slika, ki izvira iz Cipra in prikazuje vojake in sečnjo datljevih palm in oliv. Datlji in olive so bili pomembno živilo. Če so uničili ta drevesa, so bili domači prebivalci brez hrane, saj rodi dateljeva palma šele, ko je stara 30 let.

Prvi znani prikaz poseka dreves na evropskem kontinentu je relief na znameniti plošči cesarja Trajana v Rimu. Relief je nastal okoli leta 100 pred rojstvom Kristusa. Šele 1.000 let kasneje je nastala slika, na kateri sta prikazana dva meniha pri poseku hrasta. Podoba opozarja na krčitve gozdov in kolonizatorsko dejavnost menihov.

Pri poseku dreves so napravili dve zaseki. Težavno je bilo določiti smer podiranja. Skrbno

so morali opazovati, kam se drevo nagiba, porazdelitev teže vej in smer vetra. Kljub temu je prihajalo do težkih, pogosto celo smrtnih nesreč, kot je to prikazano na spominskih tablah v alpskih deželah. Te table so v spomin umrlim postavljali na mestu nesreče.

Kose in srpi

Srpe so uporabljali od antike naprej. Bili so različnih oblik in velikosti in so bili vsestransko uporabno orodje. Uporabljali so jih za kleščanje vej, obrezovanje trte in sadja, za pridobivanje listja za krmo. Drevje so klesili zaradi pridobivanja krme, morda so s pomočjo kleščanja lažje podirali drevesa v določeno smer, morda tudi zato, da bi poškodovali manj mladja.

Žage

7.000 let, od neolitika do 19. stoletja, je bila sekira - sprva kamnita, kasneje bronasta, železna in na koncu iz jekla, univerzalno orodje gozdnih delavcev, uporabna za vse vrste gozdnih del. Zato je zanimivo vprašanje, zakaj žage niso uporabili pri delu v gozdu že prej, saj so bile znane že v antični dobi. Egipčani, Grki in Rimljani so žage uporabljali pri tesarskih in mizararskih delih, celo kirurgi so jih uporabljali za žaganje kosti. Žage so služile tudi kot mučilno orodje: v Bibliji je slika z razžaganim Isiasom Profetom. Leta 1593 je naslikal Lucas Cromach mučniško smrt apostola Simona. Od takrat velja sv. Simon za zaščitnika gozdnih delavcev.

Kot prikazujejo slike, so pri predelavi lesa uporabljali žage z okvirom in ročne žage (cug-žage) stoletja dolgo. Pri gozdnem dleu se žage dolgo niso uveljavile kljub velikim izgubam na lesu, ki so nastale pri delu s sekiro: pri mehkih listavcih je znašal odpadek 15%, pri trdih listavcih pa celo 20%. Postopoma pa si je žaga le utrla pot v gozd. Zaradi debelega in surovega žaginega lista je bilo potrebno za delo veliko moč in često sta bila na vsaki strani potrebna po dva delavca, ki sta vlekla žago.

Žaga skoraj 300 let ni spremenila oblike: ravna linija z M zobovjem, ki jih je iznašel že Leonardo da Vinci, debel žagani list in veliki ročaji na vsaki strani. Taka žaga je veljala za mučilno pripravo (Marter-instrument) in so ji rekli tudi pločevina za odiranje (Schinderblech). Delavci so se pritoževali zaradi nenaravnega položaja pri delu in bolečin v hrbtu. Tudi nabavna cena žage je bila visoka, okrog leta 1820 je žaga stala šestkrat več kot sekira. Posebno težavno je bilo vzdrževanje žage, saj je bilo potrebno vsak zob izbrusiti pod določenim kotom in zobe razperiti glede na trdoto lesa. Ko so se zobje izrabili, jih je bilo potrebno poglobiti. Ker ni bilo

tečajev, so se delavci teh del težko priučili. Kako zahtevno je bilo vzdrževanje žag za delo, dokazuje, da so na začetku 19. stoletja prihajali specialisti za vzdrževanje žag (Saagzurichter) iz Spodnje Avstrije na Štajersko, kjer so gozdnim delavcem pripravljali žage za delo. Vseh teh težav s sekirami ni bilo in zato je uporaba žag le počasi napredovala.

Zaradi velikih odpadkov pri delu s sekiro in pomanjkanja lesa v nekaterih predelih, je cesarica Marija Terezija leta 1752 izdala ukaz, da je pri delu v gozdu potrebno uporabljati žago. Tudi lastniki gozdov so bili iz večjih vzrokov zainteresirani, da so delavci pri delu uporabljali žage.

Navedena primerjava pojasnjuje, zakaj se je žaga med gozdnimi delavci tako težko uveljavila in zakaj so si lastniki gozdov tako prizadevali, da bi jo uporabili.

Leta 1854 piše Joseph Wessely, da so okrog leta 1800, ko je bila sečnja v Dunajskem gozdu, in so hoteli pri delu uporabljati žage, delavce v verigah in okovih pripeljali na delo sodni sluge.

V zahodnem delu Srednje Evrope so žage poznali že okrog leta 1460 in je trajalo kar 280 let, da so jih pričeli redno uporabljati (leta 1740), v Avstriji so se uveljavile okoli leta 1830 in je uvajalno obdobje trajalo kar 200 let. V vzhodnem delu Srednje Evrope so se uveljavile okrog leta 1860 in je trajalo okrog 30 let.

Da je žaga prišla iz Orienta v Evropo, je trajalo kar 2360 let.

Pa še ena zanimivost, ki se nanaša na žage: veliko prej kot gozdni delavci so prednost žage spoznali in izkoriščali gozdni tatovi. Ker je delo z žago veliko tišje, so jih pri njihovem nečednem opravilu težje odkrili. Zato je švicarska vlada leta 1797 sprejela zakon, po katerem je sodišče naložilo gozdnim tatovom, ki so pri delu uporabljali žage, veliko strožje kazni kot onim, ki so jih zalotili pri delu s sekiro.

Motorne žage

Prvo konstrukcijo za podiranje dreves so razvili leta 1789. Te stroje je poganjal človek, pri naslednjih poizkusih pa je človeka zamenjal konj. Leta 1880 so v Nemčiji in ZDA skonstruirali žage, ki so jih poganjali stroji. Stroji so bili težki in okorni in so jih pri delu le redko uporabljali. Po drugi svetovni vojni so motorke razvili, da so bile primerne za delo v gozdu in so postale dostopne tudi zaradi cene. Delavci so jih lahko kupili na ugodno obročno odplačilo. To in veliko večja storilnost dela nasproti ročnim žagam je vplivalo, da so se med delavci hitro razširile. Toda podobno kot se je zgodilo pred 200 leti, ko so po uveljavitvi žag znižali akordne postavke (danes bi rekli - zvišali norme), se je zgodilo tudi sedaj. Delavci so se temu uprli in spet poprijeli za ročne žage. Po posredovanju sindikata so akordne postavke spet zvišali in tako se je po letu 1960 uporaba motork spet pričela širiti.

Medtem ko so sekire, žage in vejnike prenesli v gozdarstvo iz drugih dejavnosti in niso bile gozdarska iznajdba, so motorne žage razvili specialno za potrebe gozdnega dela. Poleg njih so bili izdelani številni drugi stroji za delo v gozdu. V zadnjem stoletju je doživel gozdarstvo tehniško revolucijo, kot si je pred nekaj desetletji nihče ni mogel predstavljati.

Karel Zagorc

Killian navaja naslednje razloga za uvedbo žag:

1. ca. 100% večja storilnost dela pri poseku in izdelavi
2. približno 25% večja storilnost pri vseh fazah pridobivanja
3. približno 20% znižanje stroškov zaradi manjših akordnih postavk
4. 15 - 30% večji izplen (manj odpadkov)
5. olajšanje po daljšem enoličnem delu s sekiro

Proti uvajanju žage govorijo naslednja dejstva:

1. neznanje pri vzdrževanju žage
2. velika poraba časa za vzdrževanje žage
3. približno 6-kratna nabavna cena v primerjavi s sekiro
4. enak zaslužek zaradi nižjih akordnih postavk
5. po 30% zmanjšuje zaslužka pri samostojnem delu s sekiro
6. neustrezna drža telesa pri delu (bolečine v hrbtu idr.)
7. navajenost na sekiro

- + za gozdnega posestnika
- + za gozdnega posestnika
- + za gozdnega posestnika
- + za gozdnega posestnika
- + za gozdnega delavca

- za gozdnega delavca
- za gozdnega delavca
- za gozdnega delavca
- za gozdnega delavca
- za gozdnega delavca
- za gozdnega delavca
- za gozdnega delavca

PTICE V GOZDU

Naši današnji gozdovi se močno razlikujejo od prvotnih gozdov, kjer je dinamično biološko ravnostanje temeljilo na harmoničnem delovanju naravnih uravnalnih mehanizmov.

Pomemben člen tega mehanizma so bili tudi ptiči. Pri gospodarjenju z gozdom v preteklosti so zasledovali predvsem ekonomske učinke in preveč zapostavljali biološke. Posledice tega so spremenjeni gozdni ekosistemi. Še dosti bolj spremenjen je negozdni ekosistem, kjer človek v borbi za pride-lavo čim več poceni hrane uničuje naravo.

Prav zaradi spreminjanja okolja ter ostalih biotskih in abiotskih dejavnikov so postale ogrožene ali že izginile iz našega prostora številne ptičje vrste.

Danes govorimo o gozdu kot ekosistemu, kjer pri sonaravnem načinu gospodarjenja skupaj s krajino obravnavamo tudi živalsko komponento. Uspehi bomo le, če bo tudi lastnik gozda spoznal in čutil potrebo po večnamenski vlogi gozda.

Ptice so naše stalne spremljevalke na vrtu, travniku in gozdu. Kako zelo prazno bi bilo brez njih. Že konec zime nam s svojim petjem naznanjajo bližajočo se pomlad. Spomladi so najbolj glasne. Takrat samci v izbranih teritorijah z glasnim petjem vabijo zahtevne samicke. Večina ptičev tudi potem, ko intenzivno polnijo nenasična grla mladičev, svojo prisotnost oznanjajo z živahnim gibanjem in petjem. Če pa dobro prisluhnemo, slišimo tiho ptičje čebljanje tudi v tihem zasneženem gozdu v najhujši zimi.

V Evropi živi okoli 600 vrst ptic. V Sloveniji je bilo opaženih 330 vrst. Na presku Pohorja od Drave do Črnega vrha je bilo ugotovljenih 106 vrst. V to število niso zajete vrste, ki v času selitve le preletijo naše kraje, prisotnost ptičjih vrst ugotavljamo z opazovanjem ptic in poslušanjem njihovih glasov. Najhitreje jih prepoznamo po oglašanju. Težje je z opazovanjem, ker so nekatere zelo male, plašne ali

živijo visoko v drevesnih krošnjah. Najbolj zanesljiva pa je kombinacija obeh načinov.

Ptiči so prilagojeni specifičnim razmeram. Večina so zelo ozko specializirani na posamezne habitate. V vseh ekosistemih so večji ali manjši posebni habitati, ki so življenjsko pomembni za prehranjevanje, počitje, prezimovanje in razmnoževanje vrst. Še posebej so pomembni ti posebni habitati redkih in ogroženih vrst. Ker želimo ohraniti redke in ogrožene vrste, moramo ohraniti v okolju tudi te posebnosti. Najpomembnejše je, da ohranimo, ne uničimo tisto, kar je še primernega. Da gozd deluje kot biocenoza, morajo v njem ostati:

- jase, mravljišča, plodonošno drevje in grmovje, posameza odmrle ležeča debla, zdrava votla drevesa, na katerih so večja gnezda, sušice vseh debelinskih stopenj in sicer vsaj:

3 kom/ha	3 - 4 deb.st
2 kom/10 ha	5 - 8 deb. st
1 kom/30 ha	8 in več deb. st.

Podcenjevalni odnos do teh posebnih habitatov ne sme biti odločilen v naši miselni predstavi o urejeni naravi. Posebno dupljarjem v gozdovih zelo primanjkuje gnezdnih mest. Z ohranjanjem posameznih sušic, votlih dreves, mehkih listavcev, vseh debelin v gozdu, bi zadovoljili gnezditvenim potrebam vsem vrstam od najmanjše sinice do največje sove. Prav sovam, ki so pomemben regulator številčnosti miši in voluharjev, najbolj primanjkuje primernih gnezdišč. Gnezditvo po hišah in senikih, kjer propade veliko zaroda.

Posebno skrb moramo posvetiti redkim in ogloženim vrstam. Omenil bi le nekatere, ker jih najbolj poznamo, saj živijo v gozdnem ekosistemu, katerega sooblikovalec smo gozdarji in lastniki gozdov.

Naš doprinos k ohranitvi teh vrst bi bil v tem, da na določenih površinah gozdov gospodarjenje prilagodimo življenjskim potrebam vrste.

Takšne površine so:

1. rastišča divjega petelina

Na ožjem območju rastišča moramo ohraniti visoko lesno zalogo, sestav drevesnih vrst in strukturalno pestrost sestojev. Ostati morajo najbolj priljubljena drevesa, kjer petelin poje, prenočuje, se razkazuje. Na širšem območju rastišč je potrebno zagotoviti mir in prvi polovici leta, to je čas rasti in vzgoje mladičev. Do konca junija delamo le najnujnejša gojitvena in varstvena dela. Enako je treba obravnavati tudi rastišča, s katerih je petelin izginil v zadnjih letih. Če se bo številčnost petelina povečala, obstaja možnost oživitve teh rastišč.

2. rastišča ruševca

To je prostor nad zgornjo gozdno mejo, ki je zaradi izredno ostrih naravnih razmer ogrožen habitat. V tem krhkem ekosistemu se srečujejo različni interesi. Že najmanjši posegi v okolje lahko povzročijo nepopravljive posledice. Ti posegi so: smučišča, paša živine, planinarjenje, zaraščanje (Pohorje).

3. stanišča gozdnega jereba

Še pred nekaj leti je bilo možno slišati "srebrno jerebovo kitico" v hladnem jesenskem jutru skoraj iz vsake grape. Danes jereba najdemo le še na posameznih mestih v gozdovih s pestro rastlinsko sestavo. Posebno primerna stanišča gozdnega jereba nastajajo pri indirektni premeni negozdnih površin, kjer puščamo predstojno lesko, bezeg, jelšo, skupine iglavcev...

Skrajni čas je, da v gozdni krajini posvetimo več pozornosti delu faune, katere učinek je pri vzdrževanju biološkega ravnostanja v gozdu izredno pomemben, je pa težko izmerljiv. Potrebna so minimalna odredkanja, ki zahtevajo le kanček občutka do narave in dobre volje.

Zanamci bodo tudi po tem, kako smo uspeli ohraniti gozdni ekosistem, sodili o uspešnosti gozdarske stroke in posredno stopnjo razvoja celotne današnje ureditve.

Tone Pridigar

KADROVSKE VESTI - SOCIALNA PROBLEMATIKA - REKREACIJA

ELČKINI 70 LET

Tik pred drugo svetovno vojno in med njo so na Selah pri Hovniku in tam okrog rasla in se razvijala mlada, lepa, prikupna dekleta: Elčka, Micka, Ivica In druge. Dekleta so bila živahna, zmeraj prijazna, vesela, zgovorna in nasmehana, da jih je bilo veselo pogledati. Še bolj veselo in prijetno pa se je človek počutil v njihovi družbi, kjer je bilo šal, smeha in dobre volje zmeraj na pretek.

Ni se čuditi, da se je v eno teh deklet, Hovnikovo Elčko, takoj po vrnitvi iz vojske zaljubil in jo osvojil Zabrčki Franci, mladi Zabrčnik na Gornjih Selah.

Poroka je bila leta 1947 in Hovnikova Elčka je prišla k Zabrčniku, kjer je postala mlada gospodinja in "Zabrčka Elčka", kar je še danes, čeprav je že preužitkarica in ni več gospodinja.

Elčkin zakon je bil srečen. Rodila je štiri otroke: sina in tri hčere. Bila je srečna družina, v kateri je vladale ljubezen in veliko medsebojno razumevanje.

Mlado gospodinjico Elčko je na veliki kmetiji od prvega dne dalje čakalo obilo dela, zahtevnega dela od zore do mraka. Vendar se ga ni ustrašila.

Elčka Hovnik

S svojim značajem, optimizmom in svojo prirojeno, neuničljivo dobro voljo je zmogla opraviti delo. Zato je tudi kmalu postala daleč znana, priljubljena in spoštovana gospodinja pri Zabrčniku. Pri tem je bilo Elčki v veliko pomoč znanje, ki si ga je pridobila še v predvojni Jugoslaviji, v gospodinjski šoli na Svečini pri Mariboru.

"Ko sem prišla k Zabrčniku, je bilo vse delo treba opraviti ročno. Sedaj je seveda vse drugače. Danes vse delo opravijo stroji in razni pripomočki. Prvi stroji in traktorji pa so se na kmetiji pojavili šele po letu 1960. Mladi tega, kako smo morali

delati v svoji mladosti mi, sploh ne morejo razumeti. So pač novi, čisto drugačni časi!" Tako mi je v prijateljskem pogovoru povedala Elčka. Rad sem ji verjel, saj sem sam preživel podobno mladost.

"In še nekaj je, kar ti moram povedati, kar ne smem pozabiti", je nadaljevala pogovor Elčka: "To so ta stara Zabrčnica, Zabrčka gospodinja pred mano, Francijeva mama. Njim se imam največ zahvaliti, da sem zmogla in uspela pri Zabrčniku. Skupaj sva preživeli resnično lepe in prijetne trenutke v življenju.

Materina neuničljiva dobra volja, potrpežljivost, požrtvovalnost, gostoljubnost in prijaznost do vsakega človeka je pustila tudi meni neizbrisane sledove. Način, kako so me prijazno sprejeli, ko sem prišla k hiši, kako so me učili in navajali na delo in moje dolžnosti, je nepozabna. Tak, da bi ga rada privoščila vsaki mladi ženi, mladi gospodinjici, ki pride v novo hišo!"

Mihaela Hovnik, Elčka, se je rodila 4. septembra 1924 leta. Letos, 4. septembra, na svoj rojstni dan, je pri Dularju v krogu svojih najdražjih: moža Francija, sina in hčerk z družinami, tete Gele in drugih sorodnikov in prijateljev preživela lep, nepozaben večer, ob 70 letih svojega delovnega in bogatega življenja. Vsi, ki našo "Zabrčko Elčko" spoštujejo in jo imajo resnično radi, ji ob njenem lepem življenjskem prazniku iz srca želijo in kličejo:

"Še na mnoga, mnoga, zdrava, srečna leta, draga Elčka!"

Rok Gorenšek

Ivan Močilnik - 50 let

Meseca avgusta letošnje leto je srečal Abrahama in skromno, med člani svojega delovnega kolektiva Kmetijske gozdarske zadruge "Odor" Dravograd praznoval petdesetletnico življenja tudi naš Ivan Močilnik. Slavljenec je naš znani, dolgoletni združni delavec, kmetijec, kmetijski tehnik po poklicu. Ivan je priznan gojitelj krompirja, predvsem semenskega, kjer velja za pravega strokovnjaka. Brez njega bi si pridelavo semenskega krompirja v Kmetijski zadrugi v Dravogradu le težko zamislili. Ima veliko prakse v svojem delu. Vsa leta je preživel na polju, kjer krompir raste in se razvija in v skladišču v Dravogradu, kjer ga sortirajo, pakirajo in pripravljajo za prodajo. Dolga leta je bil vodja lastne kmetijske proizvodnje v zadrugi. Imel je lepe, velike načrte za povečanje pridelave krompirja in zboljšanje kvalitete pridelka. Žal, so nove razmere marsikateri načrt zavrlje in onemogočile.

Ivan Močilnik se je rodil v hribih nad Ljubičami leta 1944. Kmečki sin je bil, vaje dela od mladih let. Je prijeten, zelo pošten, delaven mož, izreden prijatelj, mož in oče, zelo razgledan človek z mehkim srcem godbenika. Že dolga leta je član godbe na pihala v Šentjanžu pri Dravogradu.

Ta "kmečka grča", naš nepoboljšljivi, zmeraj nasmejani in prijazni Ivan, je prestopil prag v svojem življenju, ki je šele začetek tistega dela življenja, ki je sicer ponavadi krajši

Ivan Močilnik

od prejšnjega, vendar pa pomembnejši. Vemo, da bo v tej drugi polovici življenja še bolj delaven in zaposlen tako, da bo imel še veliko manj časa kakor doslej. Če ga bomo takrat kje srečali, nam bo namesto "Dober dan" gotovo odgovoril: "Nimam časa!"

Dragi Ivan! Za tvoj minuli jubilej, o katerem pišemo šele sedaj zaradi tvojega kroničnega pomanjkanja časa, ti srčno želimo še mnogo, mnogo, zdravih, srečnih let!

Brdine, oktober 1994

Rok Gorenšek

Naši jubilaranti

Meseca oktobra in novembra raznujejo

10 LET DELA

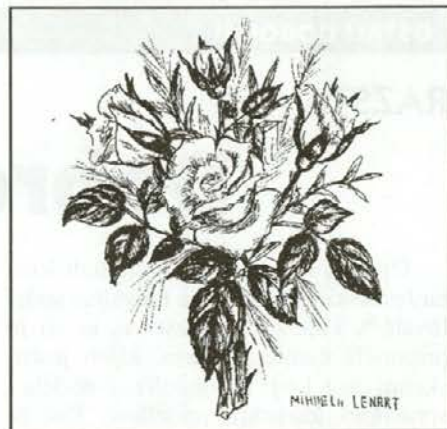
Matjaž RAMŠAK,
Zavod za gozdove
Bojan KOČNIK,
Zavod za gozdove
Franjo ŠTERN,
Zavod za gozdove
Janez ŠUMAH,
GO Slovenj Gradec

20 LET DELA

Ivan VAUKAN,
TIS Pameče
Ivan HARTMAN,
Uprava GG
Branko ARL,
GO Slovenj Gradec

30 LET DELA

Ivan REK,
GO Radlje

Šopek za 80-letnico

Lepo je imeti zdravo, dobro in ljubečo mamo. Kdor ima tako mamo, je kljub tegobam lahko srečen, saj mu jih mati pomaga prenašati in ga tolaži. Vsaka mati je sonce družine. Spremlja te od zibel do groba. Vsako minuto živi in se razdaje za otroka in nase čestokrat pozabi. Če so otroci srečni, je srečna tudi ona. Če so nesrečni, z njimi joče tudi njeno srce. Čeprav ji otroci izkazujejo hvaležnost, njenega truda in dela, katerega je vložila zanje, nikoli ne morejo povrniti, kot bi si to zaslužila. Saj tega tudi ne pričakuje. Vesela je že, če jo otroci obiskujejo in pretrgajo nit osamljenosti, katera jo večkrat razjeda.

Kot po mnogih slovenskih družinah, se tudi pri Šašlovi mami mnoga leta sredi oktobra za god sv. Terezije vračamo vsi otroci in vnuki v toplo domače ognjišče, ko slavi mama svoj rojstni dan in god. Vedno nas vesela sprejme in priredi celo gostijo, zlasti še letos, ko je slavila svoj 80. jubilej.

1938 leta se je kot 23-letno dekle pridožila izpod Golte v Šmiheli v štiri ure oddaljeni Razbor. Iz številne družine je odšla kot najmlajša in naključje je hotelo, da je po 40 letih vrnila dušo šmihelski fari v najmlajšem sinu Marjanu, ko se je priženil na lepo Žlebni-kovo kmetijo, kjer dobro gospodari. Večkrat

Terezija Pačnik

se kaj pošali in objame mamo in reče: "Ja, midva sva pa postružnika". Ta vrnitev nas je kar veselila, da se lahko vračamo na obisk v Šmihel, kjer smo v rani mladosti preživeli toliko lepih ur, ki nam bodo ostale v najlepšem spominu.

Na mamin dom smo šli največkrat dvakrat na leto. Peljali smo se s kočijo, včasih pa smo šli kar peš. Štiri do pet ur hoje nas je kar dobro utrudilo. Od doma smo šli navadno ob dveh

popoldan in ko smo pispeli v šmihelsko faro, se je že mračilo in pri fari je zvonilo večerko. Ata je dejal: "Sedaj smo pa že na podfarških tleh". Kar kamen se mi je odvalil od srca, da smo že prispeli do cilja. Ko sva s sestro odrasli, sva hodili že sami, ali pa nas je šla kar cela skupina, če je bila tam kakšna kulturna prireditelj in podobno. Ljudje so v tem kraju zelo veseli, saj kadar koli smo bili tam, se je zbrala cela fara in smo plesali in peli pozno v noč. Drugi dan pa smo s sestričnami in bratrci šli k sv. Križu ali na Mozirsko peš. Kar dolgčas mi je bilo, ko smo se vračali drugi dan nazaj proti domu. Prva okrepična postaja po dveh urah hoje je bila na Slemenu. Potem nas je čakala še enkrat tako dolga pot do doma. Vendar smo se vedno radi vračali v Šmihel, kjer so nas vedno vsi toplo sprejeli. Zato so mi ostali še po takih letih topli spomini na mamin dom. Ker je mama odrasčala v dobri hiši in zajemala ljubezen od svojih domačih, je to ljubezen razdajala tudi ona drugim.

Ob tem visokem in častitljivem jubileju ji vsi želimo še na mnoga zdrava in srečna leta, da bi skupaj z očetom dočakala še biserno poroko, ki ni več tako daleč.

Mihaela Lenart

Apolonija Ošlovnik,

najstarejša upokojenka GG Slovenj Gradec

21. aprila letos je Apolonija Ošlovnik dopolnila 94 let in tako kot vsako leto so se je tudi tokrat spomnili sodelavci gozdarji iz Dravograda, jo obiskali in izkoristili nekaj trenutkov za prijeten klepet ob kavici.

Kljub letom je Apolonija zdrava, bistrega duha in dobre volje, vedno srečna, kadar jo obiščejo sodelavci, saj se rada spominja svojih delovnih let, ki jih je kar 27 preživela pri gozdnem gospodarstvu. Več tisoč sadik dreves, največ pa smrek, je vzgojila njena roka, več tisoč jih je posadila po koroških gozdovih in veliko se jih še danes vzpenja pod nebo.

"Najlepše mi je bilo v gozdu, vedno v naravi in na svežem zraku. Saj je bilo tudi hudo, pozimi nas je zeblo, velikokrat pa smo bili mokri. Včasih smo po gozdovih prepešali cele kilometre, zgodaj odhajali od doma in se pozno popolne vračali. Toda bilo je res lepo", se spominja Apolonija tistih let v drevesnici v Dravogradu. Leto dni pred njenim

odhodom v pokoj, 1962 leta so gozdna gospodarstva ukinjala krajevne drevesnice in takrat je Apolonija pomagala pri presajanju 72. drevesnih sadik iz dravogradske drevesnice v mislinjsko. Nato je 1963 leta odšla v pokoj. Še danes se spominja svojih sodelavcev, dela, ki ga je opravljala, največje veselje pa je imela s sajenjem in vzgajanjem dreves.

Danes živi pri hčerki Mariji Pušnik na Ravnah, ki lepo skrbi zanjo, mama pa ji kljub letom pomaga pri delu, rada z njo poklepeta, še kaj splete, posluša radio in gleda svoje priljubljene TV oddaje. Ostala dva otroka in vnuki jo obiščejo bolj redko, pa vendarle se najdejo trenutki, ko so vsi ob njej. "Dokler bom še lahko hodila, se pogovarjala, še kaj dobrega postorila, bo z mano vse vredu", pravi nasmejana "Lonka" kot jo kličejo prijatelji. Mi pa ji želimo veliko zdravja in prijetnih trenutkov in da bi dočakala 100-letnico.

Apolonija Ošlovnik: "V gozdu in na delu je bilo lepo ..."

F.J.

OSTALI DOGODKI

RAZSTAVA

Dobrote iz krušne peči

Društvo kmetič Prevalje je tudi letos na Jesenskih srečanjih na Prevaljah sodelovalo s kulinarčno razstavo, ki so jo pripravile članice društva, kljub jesenskemu času, ko je na kmetih največ dela s spravilom jesenskih pridelkov. Kot že sam naslov pove, so bile razstavljene jedi,

ki so se, se še in se bodo pekle v krušni peči in to so različne vrste kruhov, od katerih je bilo največ rženega. Rž je bila nekoč in je še danes glavno krušno žito na Koroškem. Seveda ni manjkalo pogač, potic, domačih keksov, kifeljčkov in raznih drugih specialitet. Največ zani-

manja je bilo za pšenični polnozrnat kruh, sadni kruh in pa trento, katero je večina obiskovalcev videla prvič.

Razstava je bila lepo pripravljena, izdelki so bili okusno razstavljeni, lepi po videzu in sploh prijetno dišeči. Kar dva dni se je širil prijeten vonj po svežem kruhu v prostorih KGZ Prevalje, kjer je kulinarčna skupaj z likovno razstavo naredila na obiskovalce še lepši vtis.

Škoda je le, da si je razstavo ogledalo tako malo obiskovalcev. Tudi obisk razstave je del kulturnega izobraževanja. Na žalost pa naše vrle Korošce zanima vse drugo, kot so recimo na semanji dan stojnice s tako in drugačno vsakdanjo kramo. Še bolj kot to, pa šanki! Sicer so pa tudi naše kmetice kot že vsa leta doslej zaradi takih obiskovalcev brez problema prodale svoje domače specialitete, katere ste lahko na stojnici nabavili.

Na koncu bi se še zahvalila vsem 25 kmečkim gospodinjam, ki so sodelovale s svojimi izdelki ali pa so pomagale pri postavitvi razstave. istočasno pa se zahvaljujem direktorju KGZ Prevalje za prostor, ki nam ga je dal na razpolago v času razstave.

Amalija Ceklin

IZLET DRUŠTVA PODEŽELSKJE MLADINE PREVALJE

Kam na izlet? To vprašanje smo si na sestankih zastavili kar nekajkrat. Pa je končno padla odločitev: čez Vršič v dolino Trente in rafting na Soči. Pa smo začeli s pripravami. Obveščanje, telefoniranje, usklajevanje datuma, prepričevanje... Z veliko truda smo končno spravili skupaj 24 fantov in deklet, članov in članic društva in se na lepo oktobrsko soboto podali čez Avstrijo proti končnemu cilju, Bovcu.

Na Prevaljah smo zaradi takšnih in drugačnih težav štartali z enourno zamudo. Pot nas je vodila čez Holmec do Celovca, Beljaka in po vožnji skozi Karavanški predor smo se znašli na Gorenjskem. Prvi postanek smo imeli na 1611 m visokem gorskem prelazu Vršiču. Tu smo uživali v čudovitem pogledu na Julijske Alpe, ki so se sramežljivo odkrivala in zakrivala v jutranji megli. Pomalicali smo, naredili nekaj posnetkov in se počasi začeli spuščati 'po grozljivo strmi in ovinkasti cesti' v dolino Trente. Srečno smo prispeli do drugega cilja, planinske kočice ob izviru Soče. Po dvajset minutnem vzpenjanju ob strugi Soče, pa smo zagledali njen izvir. V kotanji, obdani s strmimi, gladkimi stenami, tako mirna in kristalno čista priteče izpod gora. Tu, kot da malo počije in se potem bučno razlije po strugi navzdol. Čudovit pogled in enkratno doživetje je bilo to za nas Korošce, vajene pogleda na "lepo in nedolžno" reko Mežo.

Ker nas je čas preganjal, smo se polni lepih vtisov spravili nazaj v avtobus in se po dolini Trente točno do dvanajste ure pripeljali do vasi Soča, kjer smo v penzionu Julijus imeli kosilo. Velike in okusne porcije so nas okrepčale. Zopet smo morali pohiteti, kajti pred nami je bilo še eno veliko doživetje. Rafting! Deset se nas je odločilo, da na lastni koži občutimo, kaj to čudo je. Javili smo se v Rafting klubu, kjer so nam dali zaščitno obleko: čelado, hlače, čevlje, rešilni jopič in vetrovko. Potem so nas z avtobusom odpeljali na štartno mesto, kjer smo se spreoblekli in prav čudni smo bili videti v vsej tej opravi. Dobili smo gumijast čoln za 12 oseb, dodelili so nam dva vodiča in tako smo bili pripravljene in po krajših uvodnih informacijah smo štartali. Še prej smo dobili vsak svoje veslo, posedli smo se na rob čolna, zataknili stopala za gumijaste pasove in spust se je začel. Pomagali smo veslati, poslušali smo ukaze vodičev in do polovice poti je šlo kar vredu. Tu in tam smo naleteli na kakšno brzico, obšli skalo. Bil pa je en problem, ki smo ga morali rešiti. Eden izmed naše posadke je za korajžbo použil preveliko dozo poživil in na polovici poti smo ga morali izločiti. Kajti tu se je začelo tiso "ta pravo". Deroča reka, veliko zavojev in kar močno smo morali veslati, da je čoln potoval v pravo smer. Bilo je tudi nekaj strahu, predvsem na zavoju "S", na katerega smo bili predhodno opozorjeni. Kar naenkrat smo bili v veliki beli gmoti, skali, ki nam je ni uspelo obvoziti. Kričanje, zmeda. Konec je, je bila moja prva misel. Vsi na skalo, je kričal vodič. Kaj, kako, kje je kakšna skala? Pa smo se le ujeli. Čoln je bil poln vode, spravili smo

ga do obale in takrat šele normalno zadihali. Ko sem kasneje vprašala vodiča, kako nam je šlo, se je skrivnostno nasmejal in rekel: "Kaskadersko"! Pa saj je s tem povedal dovolj. Do cilja je potem šlo brez problemov. Od veselja so se nekateri še skopali v ledeni vodi. Polni novih vtisov smo se z avtobusom pripeljali nazaj v Bovec, kjer so nas čakali ostali. Ti so ta čas različno izkoristili. Nekateri so si ogledali slap Boka, drugi so obiskali Turistično konjerejski center v Lepeni. Seveda so si v Bovcu ogledali še ostale znamenitosti, kot so gostinski lokali, kjer tudi ni šlo brez

merjenja moči v športni disciplini, metanju pikada.

Domov smo se vračali čez gorsko vasico Log pod Mangrtom, skozi mejni prehod Predil, Italijo in Avstrijo in ob 21.30 smo bili na Prevaljah.

Naš prvi izlet je tako ali drugače uspel in upam, da ne bo zadnji. Škoda le, da ni bilo več časa, kajti dolina Soče nudi še veliko zanimivosti, ki si jih je vredno ogledati. Pa mogoče prihodnje leto?! Kaj pravite vi, dekleta in fantje s podeželja?

Amalija Ceklin

Društvo podeželske mladine Prevalje na Vršiču (1611 m)

"TRGATEV" NA GORIČKEM

Društvo kmetič Prevalje je na začetku oktobra za svoje članice organiziralo izlet na trgatav v Prekmurje, točneje na kmetijo Tremelj v Bokračih pri Murski Soboti.

Tisti dan, ko se je 55 kmetič odpravilo na izlet, ni bil najbolj obetaven. Napovedano je bilo slabo vreme, vendar o prestavitvi izleta ni bilo govora. Že tako smo morali zaradi slabega vremena izlet enkrat preložiti. Kar bo, pa bo, smo rekli, se spravile na avtobus "Pilot trans" ter dodatni kombi in vožnjo nadaljevale v spremstvu muzikanta skozi Maribor, Gornjo Radgono do Murske Sobotice. Tu smo se usmerili proti Bokračim na Goričkem in na srečo smo z enourno zamudo po asfaltirani, dokaj zanimivo speljani cesti prispeli do cilja. Pa še izgubili se nismo. Tu nas je že nestrpno čakal gospodar Mihael Tremelj. Povabil nas je v lepo in dokaj veliko zidanico na prigrizek. Moram povedati, da nam je vsem teknila okusno pripravljena malica, ki smo jo pridno zalivale z domačim vinom. Vreme nam pa res ni bilo naklonjeno. Vedno bolj je deževalo, pihal je

leden veter in takrat smo vedele, da s trgatavjo ne bo nič. Tiste najbolj "korajžne" so odšle v vinograd, uspelo jim je malo trgati, vendar so se kmalu ledene vmile med nas. Gospodar nas je potem povabil še v vinsko klet, kjer nam je povedal vse o kletarjenju, pokazal nam je arhiv vin in na koncu smo vina tudi degustirale.

Dobre volje smo se potem odpravile do kmečke hiše, kjer so nam pripravili kosilo. Po kosilu je gospodarjev sin pekel kostonje. Pridno smo ga jedle in ga zalivale z vinskim moštom. Čas je hitro tekkel in pozno popoldne smo se od prijaznega gospodarja poslovile. Še prej pa so kmetice po želji nabavile domačega vina, grozdja, kostonja.

Ker ni bilo dovolj časa, se tudi kopat nismo šle, kot je bil naš prvotni namen. Ob 20. uri smo morale biti že v gostišču Urška na Muti, kjer nas je čakala večerja. Srečno smo prispеле domov in kljub temu, da ni šlo vse po programu, menim, da je izlet uspel.

Amalija Ceklin

POTUJOČI SODAR JAKA

Še pred zadnjo svetovno vojno so razni obrtniki prišli na dom izdelat, kar je kmečki človek na podeželju potreboval. Najdalje so pri tej potujoči obliki obrti vztrajali krojači. Še vedno pa je veliko opravil, ki jih je mogoče narediti na domu, če imamo le mojstra za to. In prav tak mojster je Jaka Pečnik, s katerim sem se srečal pri Branjelu na Kozjem vrhu, kjer je bil trenutno na "šteri", kot so včasih rekli. Ko sem ga vprašal, kje domuje, je šegavo odvrnil: "Povsod, kjer so dobri ljudje!" No, da se bolje razumemo, Jaka s katerim se že dolgo poznavava in bo drugo leto dopolnil tričetrstoletja svojega življenja, je čedalje bolj izvrsten sodar, pa čeprav kot samouk, z dolgoletno prakso.

Čeprav Jaka najraje izdeluje sode za mošt, mu rata še marsikaj drugega. Prav dobro pozna ves mehanizem le še redkih potočnih mlinov, katere v današnjem času, kolikor so jih preselili v ustrezne prostore, poganja elektrika. In če se v mlinu kaj polomi ali zaškriplje, ga Jaka brž spravi v pogon. Pa tudi nov mlin je že sestavil od nog do glave. Pa tudi skrinje za žito izdelava. Pri nas jim pravimo košti in so lahko različnih velikosti in so v preteklih časih vanje nasipali in shranjevali na desetine meric žitaric. Ko Jaka opravi svoje naročilo pri enem kmetu, ga že čaka več naročil drugje. In tako vandra s svojim orodjem kar po širnem delokrogu dravogradske občine in tudi daleč izven nje.

Dobro delo se samo hvali, vendar pa mora biti za dobro posodo tudi dober les, počasi razščen ter dobro presušen. Iz slabega materiala ne moreš kaj trpežnega narediti kot tudi iz "dreka putra" ne. Čeprav se ne brani popravila starih sodov še rajši pa naredi nove. Naredil jih je že precej desetini, in šele po srečanju z Abrahamom, še gotovo več jih je popravil. Lahko mu verjamemo, da izdelava sodov nikar ni preprosta stvar. Potrebno je dobro nabrušeno orodje ter natančnost in, če k temu prištejemo še dober material, lahko sodi služijo svojemu namenu več desetletij.

Če na kratko preletimo knjigo njegovega življenja, zvemo, da mu kot kmečkemu rejenku v mladosti ni bilo posebno lepo. Med vojno so ga Nemci z domačimi vred selili v Srbijo, odkoder je pobegnil nazaj v Slovenijo, a so ga Nemci ujeli ter ga odvedli v nemško taborišče, od koder se je

po vojni srečno vrnil v svoj domači kraj. Po vojni je nekaj let pomagal doma pri Nabrniku in pri drugih kmetih. Ko sem ga vprašal, kje in kdaj se je naučil vseh teh obrti mi je povedal, da ga je po naključju povabil v svojo delavnico kolarski mojster Florijan Herman iz Gortine, da mu ob nujnem naročilu na grobo obdela lesne elemente in ker mu je to delo šlo kar dobro od rok, ga je znova povabil, naj še pride in tako se je vedno pogosteje oglašal pri njem. Kot pravijo, vaja dela mojstra, se ob vestnem delu tudi starejši človek še kaj nauči, če ima le voljo in talent za to.

In ko je pri kmetih preizkusil svoje znanje v praksi, so le-ti spoznali, da bo za njihove potrebe kar dober obrtnik in naročila so začela deževati. Tako je Jaka preskrbljen z delom, hrano in nočitvami. Ob vsem tem je Jaka tudi prijeten sogovornik ter vsak pogovor obrne na šaljivo stran. Rad ima otroke in tudi otroci ga imajo radi. Ko se preseli drugam, otroci vedno sprašujejo, kdaj se bo Jaka vrnil. Če bi hotel popisati vse njegove spomine in doživetja, bi nastal zajeten zvezek. Ko sem ga vprašal po zdravju, je dejal, da še kar gre in zdravje naj si čuva vsak sam. "Biti moraš zmeren pri jedi, pijači in tudi pri delu, pa prehladov se je treba varovati", je poudaril.

Da bi mu še dolgo dobro služilo zdravje, mu želimo vsi, ki ga poznamo.

Ludvik Mori

DVAKRAT NA BOČ

To se lahko zgodi samo tebi, bi rekla moja prijateljica Zlatka, ki je trčila, da je iti z menoj dobro, ker so skoraj vedno "dogodivščine".

RPD Dolga pot ima tradicionalen pohod v mesecu oktobru na - BOČ. Pohod je seveda zato koncem oktobra, ker je združeno koristno s prijateljem ali kar s sladkim kostanjem.

Kot vedno - zbor pri marketu v Slovenj Gradcu. Tako številni že dolgo nismo bili. Ali smo vsi slutili prekrasen jesenski dan ali pa nas je v to prepričal simpatični meteorolog Andrej Velkavrh, ki pove vedno kak nasvet za "povrh". Zapodili smo se v vitansko meglo in tako nismo videli sončnega vzhoda do Poljčan, ker je megla vztrajno tiščala k tlom. Toda naše razpoloženje ni bilo prav nič megleno, ko smo se pripodili pred planinsko kočjo pod Bočem. V strmino proti vrhu Boča smo se pognali s takšno energijo, da se še stolp na vrhu ni utegnil pripraviti na naš prihod in malo razširiti stopnišča, tako smo pa le po eden ali dva napredovali navzgor po zavutih stopnicah. Vse za lep razgled, je bilo naše geslo in na vrhu smo bili res poplačani za trud. Jesenska pokrajina se je položila pred nas z barvno paletto od rdeče do limonasto rumene in vmes cerkvice, o kateri vem le to, da ne vem nič o njej. Pa vendar je vsa ljubka ždela sredi te razglednice in nas vabila na ogled.

Skoraj bi pozabila, da smo šli tudi zaradi kostanja, tako me je prevzela igra barv v pretežno listnatem gozdu. Pa pogledam navzgor, pa ga dobim na glavo - kostanj namreč. Škoda, da ni kaj drugega, bi se kar vlegla pod drevo in odprla Elza, tako pa ne tvegam, kaj če mi drevo postreže še z bodicami. Ne boste verjeli, pod enim drevesom sem nabrala kar pol vrečke, pa še veliko se mi ni bilo treba truditi. Tebe ima Bog rad, pravi Elza, ki je prizadevno raziskovala okolico za dodatno bero. Zato pa mi je dal še tole - sem važno pokazala na čokolado z marcipanom, ki sem jo hranila nalašč za pohod. Pojedli sva jo čisto sami, potem pa me je moja sladkosnednost kaznovala, da mi je bilo tako slabo, da sem samo premišljevala, da bom drugič raje spet delila med ostale.

Ko sva se končno odpravili proti dolini, so se nekateri že odpravljali domov. Zvedeli sva, da letos kostanja ne bomo pekli pri koči, ker je kamin zaseden. Bilo je namreč tisti dan polno takšnih izletnikov, kot smo bili mi.

"Potem pa gremo na kavo", kajpak ideja je bila Tonijeva, on je glavni 'kofetar' pri naši hiši. Posedli smo v mračnem prostoru s prijaznimi gostilničarkami in "bifejskim dojenčkom". Pri točilnem pultu je namreč stal otroški voziček s krepkim dojenčkom, ki smo ga tam še vedno videli tudi popoldne, kajti tisti dan nismo šli na Boč gledat samo kostanj in razgled, ampak še sončni zahod in to mi trije po moji zaslugi, seveda.

Doma sem namreč opazila, da sem v koči pustila torbico z dokumenti (denarja tako nikoli nimam) in hajd nazaj, drugič na Boč. Prisilni drugi izlet je bil že v popoldanski svetlobi, ki nas je grela skozi stekla avtomobila, ki ga je poganjal po že znanih ovinkih nepotrpežljivi Toni. Z Elzo sva ga tolažili, naj si misli, da smo bili v Portorožu; toliko kilometrov je nanasla tisti dan dvakratna vožnja. V koči še vedno vse mračno in pusto, prijazna mlada natakara, ki se je izkazala še s poštenostjo, nam je še enkrat smeje postregla kavo, dojenček pa se je že krepko drl, ker je bil čas za njegov "obed", kakršnega so mu pač privoščili.

"Toni, naredil si izpit iz vztrajnostne vožnje, ne samo iz teka", sva ga tolažili. In še to, da pri sv. Križu tako ne bi bilo več sonca in da smo sončen dan raztegnili - pa mojo denarnico tudi, se je razburil omenjeni voznik, ki je moral tudi tankati dvakrat - seveda bencin.

Srečanje na Razboru po 50 letih

Sobota, 27. avgusta letos je bil za nas, nekdanje in sedanje Razborčane lep dan, ne samo zaradi lepega vremena, temveč zaradi srečanj s svojimi nekdanjimi prijatelji, znanci in sošolci, s katerimi smo se srečali prav na kraju, kjer smo skupaj hodili v šolo in preživljali srečna mlada leta. Preživljali smo težka vojna in povojna leta ter se nato razšli vsak svoji usodi nasproti. To je bil res dan veselih srečanj in obujanj lepih spominov.

Za vse to pa gre zahvala starotrškemu Društvu upokojencev, predvsem njegovemu predsedniku g. Avgustu Holcu, ki je organiziral srečanje na Razboru ter tako omogočil mnoga snidenja po dolгих letih ter obnavljanja starih prijateljskih, pa tudi družinskih vezi. Mislim, da je prav, da se jim za te lepe trenutke v imenu vseh Razborčanov, ki tam živijo, pa tudi tistih, ki se tja vedno radi vračajo, iskreno zahvalimo.

Srečanje s kulturnim programom, srečolovom in kosilom se je odvijalo na razborškem športnem igrišču, ravno na kraju, kjer je nekdanje stalo mogočno staro razborško župnišče z mnogimi sobami, velikimi velbanimi kletmi,

ki so bile vedno polne poljskih pridelkov in sodov polnih dobrega tepkovca in ozimkovca. Farovški grunt je bil pred vojno zaradi lepih gozdov, legotnih in rodovitnih njiv in travnikov gotovo eden najdonosnejših v Razboru. Takratni razborški župnik g. Oblak je bil dober in napreden gospodar, ki je imel obširna in lepo urejena gospodarska poslopja, in poln hlev živine.

Pravili so, da so bili v farovškem hlevu vedno najlepši voli, v kašti pa najlepše semensko in krušno žito. Seveda pa ne smemo pozabiti, da je bil v tistih časih župnik upravičen do obvezne dajatve žita ter drugih kmetijskih pridelkov, katere so mu morali farani vsako jesen oddati. Spominjam se še, da je v jesen, ko so bili že vsi pridelki pospravljeni in žito omlačeno, v nedeljo, navadno v oktobru enkrat, župnik v cerkvi naznanil, da se bo tisti teden vršilo pobiranje. Takrat so to imenovali "berna". Določil je dva ali tri kmete, ki so imeli konje z vozovi za prevoznike ter dovoljno število moških, da so pobrane pridelke nalagali in spremljali. Kdor je bil zato določen, si je šel v posebno čast in zadovoljstvo, ker so bili ti pobiralci ali "bernači" povsod lepo sprejeti in postreženi. Ponekod pa so jih tudi zlobno imenovali "berači", kar pa ni nihče resno jemal ali zameril. Tako pobiranje je trajalo več dni, posebno po hribovskih farah, kot je bil Razbor. V tako ugodnih razmerah pač ni bilo težko gospodariti na cerkvenih ali "farovških" posestvih. Vendar pa je bil razborški župnik g. Oblak vedno radodaren ter je marsikateremu revežu, katerih se v tistem času ni manjkalo, pomagal v stiski. Bil je ugleden, spoštovan in priljubljen v razborški fari. Vse to se je končalo spomladi leta 1941, ko so prišli Nemci. Župnika g. Oblaka so odpeljali v izgnanstvo, premoženje zaplenili, gospodarska poslopja pa so uporabili za rejo živine, ki so jo zaplenili župniku potem pa še ostalim razborškim pregnancem. Za oskrbnika na posestvu pa so postavili g. Jožeta Lesjaka, ki je takrat na Razboru bil mežnar, organist in cerkveni pevovodja. Njega se posebno spominjam zaradi njegovega

Za dobro voljo so poskrbeli tudi taki, kot je harmonikarka Micka, v naših časih poznana kot Radmanova Micka iz Zavodnja, ki je v vsaki družbi znala ustvariti veselo razpoloženje. - Foto: R.

lepega igranja na citre. V spominu mi je posebno živo ostala jesen in zima leta 1942, ko sem hodil pomagat delat na farovško posestvo. Ker sem si vedno želel znati igrati na citre, mi je po večerih g. Lesjak igral na citre lepe slovenske pesmi ter me učil prvih prijemov igranja.

Ko sem se po končani vojni vrnil domov, so mi povedali, da so župnišče Nemci požgali, Jožeta Lesjaka pa kot osumljenca sodelovanja z narodnoosvobodilnim gibanjem odpeljali v koncentracijsko taborišče. Po vojni se je vrnil samo za kratek čas v Razbor, potem pa se je preselil s svojo družino v Dravograd, kjer še danes živi kot spoštovan in priljubljen človek, ki je naučil mnogo mladih lepega igranja na citre. Ko smo se z njim srečali na Razboru po 50 letih na istem mestu, od koder je moral v internacijo in kjer je Razbor preživljal svoj najtežji čas v drugi svetovni vojni, smo bili veseli, da smo vse to vendar srečno preživeli.

Po zaključku uradnega dela srečanja in po kosilu, pa se je na razborškem športnem igrišču razvila prava prisrčna domača zabava, katero so popestrili domači pevci in muzikanti.

Prav na mestu, kjer so pred 50 leti plameni požirali staro razborško župnišče, kjer so se čula povelja nemških zavojevalcev, se je danes razlegala lepa slovenska pesem in glasba, so se obujali spomini na tiste težke in mračne čase. Kot je takrat žarelo nebo nad Razborom, se je danes slišala tista večno lepa slovenska pesem "Nebo žari in gozd šumi" kot spomin in želja, da bi se taki časi ne ponovili.

Rudi Rebernik

Za pester in zanimiv kulturni program je na srečanju upokojencev v Razboru poskrbel tudi domači mešani pevski zbor z lepimi slovenskimi narodnimi in partizanskimi pesmimi. - Foto: R.

Z MEDVEDOM NA PECO

Oktober se je prevesil v drugo polovico. Jutra so postala hladnejša, čez dan pa se še toliko ogreje, da je prijetno. Ozračje je postalo čisto in iz vrhov se odpirajo prostrani razgledi. Meglice v dolinah, ki so spodaj gostejše, proti vrhovom pa se raztopijo, delujejo kot filter, ki omogoča še globlji pogled v krajino. Listavci in macesni se že barvajo in enoličnost poletnega zelenila je spet prekinjena.

Minil je čas dopustov, v hribih je spet zavladal mir. Gorski duhovi imajo spet čas, da pospremito samotnega popotnika košček poti in z njim pokramljujejo o večnih življenskih resnicah, saj v poletnem vrvenju človek komaj utegne odzdravljati naključnim srečevalcem.

Tako sem se zlahka odločil, da grem v hribe. Peca iz Tople bo kar pravišnji cilj. Morda bi šel nazaj grede po stezici, ki pelje iz Sedla pod stenami na Greben in bi se po njem spustil h karavli ali bi šel celo na Preval. Bom videl, kakšne volje bom!

Pot se začne pri vhodu v podzemlje Pece, koder so v preteklih letih iz rudnika vozili svinčeno rudo. Z dolgimi koraki zakoračim po cesti. Za prvim ovinkom se pasejo krave in z njimi je pastirica.

Pozdravim. Pa me dekle vpraša, če grem na Peco in ko ji potrdim, mi pove, da je medved pred dvema dnevoma raztrgal ovco malo nad potjo, kjer bom hodil, seveda če bom šel naprej.

Grem naprej. Že po nekaj korakih je igrivo in lahko jesensko jutro postalo težko, barve so

izginile. Kot da se je razlila lepljiva megla, iz katere preži nevarnost.

Medved!

Namesto dobrega gorskega duha sem dobil na samotni poti za spremljevalca medveda.

"Do Sedla grem s teboj, potem bom pa še videl. Malo se bova pogovarjala, da ti ne bo dolgčas. Ni se me treba bati, saj ti nič nečem", je dejala mrcina.

Z dolgimi koraki sem pohitel čez Fajmutove travnike in se oziral proti Sedlu. Kako daleč je do tja, celo življenje je med menoj in Sedlom. Oči preiskujejo vsak grm, v mehkih tleh iščejo odtise medvedjih tac.

"Kaj si tako prestrašen", mi pravi mrcina, "oni medved, ki je pojedel Kordežovo ovco je že Bog ve kje in straši take reve, kot si ti".

"Kaj pa, če se je zavlekel v kakšen grm in bo prišel po ostanke, jih ne bo našel in potem; saj veš, sem na vrsti jaz", sem mu potožil. "Poglej", mi pravi mrcina z mojega hrpta, "če bi ti bil lačen ali bi zagrizel v ta bor? Saj medvedi jemo čisto druge stvari kot prestrašene ljudi."

"To praviš ti", mu odvrnem, "kako pa naj vem, da bo pogledal v stran, ko me bo ugledal in odhlačal drugam?"

"Pa mi povej, če veš, kdaj in kje je medved nazadnje pomalical Slovenca?"

"Za Tožbarja v Trenti izpred 100 let že vem, pa tudi iz Kočevskega se čuje eno in drugo".

"Samo, če je bil kateri od nas ogrožen, se je postavil proti človeku, drugače ne. Kar poglej tja čez in preštej mrtve planince in alpiniste v Raduhi ali na Uršlji gori. Ali je že komu prišlo na misel, da ne bi šel tja? Zakaj pa ti rineš na Peco? Na meji je tudi nekaj pokopanih, kaj pa rečeš o tem?"

"Zakaj pa naj bi vas medvede sploh trpeli, če nam povzročate skrbi in naganjate strah v kosti, da ovc, ki jih pokoljete, sploh ne omenim?"

"Ali vi ljudje ubijete ali zaprete vse tiste, ki vas ubijajo, vam kradejo, delajo škodo? Mi medvedvi smo del narave, njeni otroci, tako kot vi ljudje."

"Pa mi povej, ti medved, če bi bil človek ali te nebi skrbelo, ko bi šli zjutraj, ko je še tema, tvoji otroci v šolo, če bi vedel, da se okoli potikajo medvedi? Ali bi peljal svoje otroke čez Pohorje, če bi se tam klatili medvedje?"

"Že prej sem ti povedal, da medvedje ne maramo za ljudi. Ta strah je samo zato, ker nismo navajeni eden na drugega, ker nismo živeli skupaj. To je samo strah, ki ima velike oči, znotraj pa je votel."

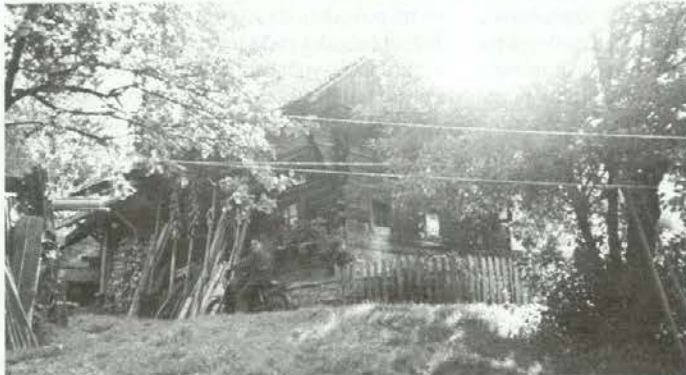
Tako sva se menila, ne da bi se zmenila. Ves čas sem pozorno gledal naokoli, poslušal in hitro hodil, da bi bil čim prej iz grozečega okolja in naposled je prišel na Malo Peco.

Svet okoli mene je spet oživel. Zažarele so jesenske barve, hribi iz dalje so me spet pozdravljali. Iz prostranih gozdov so pogledovale sem gori samotne kmetije, obdane s travniki in pašniki. Iz trave, ki jo je že ožgala slana, kuka encijan. Na zelenici se pase trop gamsov. Pod stenami jadra kanja in išče plen. Spodaj v gozdu trka detel. Morda je v tem prostranstvu celo kakšen medved?

Ali bi me moralo biti sram, pred seboj in naravo, da sem se ustrašil medveda, samo zato, ker je velik in močan, čeprav mi nič neče? Je bil samo trenutek slabosti, ali prastrah, ki je večni spremljevalec človeka?

K. Zagorc

HIŠ'CA OČETOVA, BOG ŽIVI TE!

Hišica Vidmarjeve Tone. Pri fotografiranju se je pred njo pripeljal pismonoša s pošto.

Majhna hišica z malimi okenci še stoji v Mali Mislinji. Takšne hiše so že zelo redke in kmalu bodo iz naših krajev izginile za vedno. Tu in tam še katera stoji poleg zidanih novih, ki pa so podobne mestnim in v te si obut prišlek ne upa stopiti. Podobne so bolj svetiščem kot domovom. V starih še stanujemo stari, ki so svoje hiše in imetje predali mladim, od svojih starih pa se ne morejo ločiti. V njih se najbolje počutijo in jih v nove ne spraviš, čeprav bi jim v njih mladi dali prostor. V starih rojstnih hišah lahko živijo po svoje, preprosto, domače in za njih udobno. Teh dobrin pa v novih ni. Temu se moramo zahvaliti, da se še ohranjajo stare lesene, preden bodo za vedno izginile.

Ena takšnih hišic je Vidmarjeva. Sedanji stanovalci so jo podedovali od Antonije Sovič ali po domače Vidmarjeve Tone, ki je v njej kar lepo število let živela sama. Domačija premore le toliko zemlje, da preživi eno govedo in male živali. Ob hišici, malo v bregu in izredni sončni legi, v katero se upre prvo pomladansko sonce je idealen prostor tudi za čebelnjak. Tu so imeli poleg čebel brata Cinca in sestre Tone čebele tudi drugi čebelarji iz bližnje okolice. Zato Cinca in Tona nikoli nista bila osamljena in sta imela vedno obiske. Cinca je imel eno nogo leseno in je bila nad lesenim delom vedno

Čebelar Cinca ob svojih čebelah pred drugo svetovno vojno. Tona pa se ni hotela slikati in je ni na nobeni sliki.

vneto in odprta. Tona ga je negovala kot malega otroka in zaradi bolečin brata tudi sama zelo trpela. Kljub temu sta bila oba vedno dobre volje in polna šal in dovtipov in zaradi tega pri okoličanih zelo priljubljena. Po Cincovi smrti pred mnogimi leti je čebelarila Tona ob pomoči drugih čebelarjev. V njeni leseni hišici so se radi zadrževali sosedje. Čeprav so imeli doma nove zidane domove, so se v Tonini hišici z enim prostorom: kuhinjo in sobo obenem, zelo prijetno počutili. Tona jih je s svojo preprostostjo in šegavostjo imenitno zabavala. Ko ji je sosed Tone v sobo napeljal električno luč, je to novost še razumela. Radio pa je imela za coprnijo. Ko pa je slišala še za televizijo, pa je bilo zanjo to delo tistega rogatega iz pekla. To ne more biti delo človeka.

Te šegave Tone že nekaj let ni več. Nečak, ki mu je imetje prepustila, še stanuje v tej hiši s svojo družino. Poleg pa že raste nova zidana in usoda stare bo kmalu začepatena. Škoda je bo, saj je sedaj pogled nanjo kar prijeten, ker te spomi na stare čase in njih domačnost in preprostost, ki je tako značilna za kmečke domove. Za temi dobrinami se še starejšim ljudem danes toži. Mlade dela današnji čas moderne in se med seboj vedno bolj odtujujejo in tiste tesne medsebojne povezanosti in odvisnosti ni več.

Jože Krajnc

NOVI SLOVENSKI VITEZI

Na redovnem srečanju reda svetega Fortunata Slovenije, ki je bilo v cerkvi sv. Jurija na Legnu, je predsednik države Milan Kučan podelil insignije novim slovenskim vitezom reda sv. Fortunata.

O vlogi in pomenu častne dvanajstije je spregovoril akademik prof. dr. Stane Bernik. Prvi slovenski vitezi reda sv. Fortunata pa so enolog dr. Janez Bogataj, ing. Jože Žagar, oblikovalec Oskar Kogoj, novinar Drago Medved, prior reda sv. Fortunata Slovenije Štefan Špilak in gostilničar Boris Leiber. - Foto: F. Jurač

PECA

*Okrog nas so same gore,
v soncu se bliščijo,
ko jih sneg pokrije,
si smučarjev želijo.*

*Najvišja pa je Peca,
ta ponos je naš,
v njej že dolga leta
prebiva kralj Matjaž.*

*Legenda stara pravi,
da pod sivo Peco
počiva kralj Matjaž,
okrog njega so vojaki,
ki z njim počivajo,
in čakajo povêlja,
da Matjaž jih zbudil bo.*

*Matjaž v globini Peco
tako dolgo rad bi bil,
da sedem krat si brado
okrog mize bi navil.*

*Pod mogočno Peco
rudarji se potijo,
čimveč svinčene rude
nakopati si želijo.*

Ivan Hamun

LEPI SPOMINI

*Nemogoče izbrisati iz spomina,
prijatelja je, ki več ne živi,
ki nekaj let ga že med nami ni,
ki bil je kot osebnost res vrlina.*

*Mladostno pot prekinil je naboj,
ki ga izstrelil iz puške je nekdo,
ko se za našo je državo šlo,
ko smo Slovenci bili tedaj boj.*

*NaVinka Repnika rad spomnim se,
saj kot prijatelj čudovit je bil,
nikoli svojih čustev ni prekril,
saj močno ljubil je resnico le.*

*Spomin na tebe vedno bo živel,
verjetno ne samo v mislih mojih,
predvsem v mislih res najbližnjih
tvojih z njimi danes srečo ti bi žel.*

Zlatko Škrubej

GASILCI IZ PAMEČ - REPUBLIŠKI PRVAKI

Na državnem tekmovanju za memorial Matevža Haceta, ki je bilo v Kranju, so gasilci iz Pameč dosegli najboljši rezultat skupine A in tako postali republiški prvaki. Premagali so tudi B skupino. Na tekmovanju so nastopili: Franc Lahovnik, Anton Lipovec, Marjan Hodnik, Drago Pečnik, Stanko Navodnik, Marjan Smolnikar, Branko Gril, Silvo Lavre in Bojan Hodnik. - Foto: F. Jurač

Med prvimi v koroški regiji so gasilci iz Dravograda podpisali pristopno izjavo in se tako vpisali v register članstva Republike Slovenije. - Foto: F. Jurač

USPELA GASILSKA VAJA

Štab operative občinske gasilske zveze Slovenj Gradec je ob mesecu požarne varnosti organiziral nenapovedano gasilsko vajo vseh operativnih enot. Predpostavka vaje je bila, da je v plamenih Grmovškov dom na Pungartu (na sliki) in, da se je požar razširil v gozd. To je bilo za gasilce resno sporočilo in so pristopili k akciji gašenja z vso resnostjo.

Zaradi oddaljenosti in velike višinske razlike je bil čas prihoda enot zelo zadovoljiv, saj je do prihoda prve enote poteklo 22 minut in od prihoda zadnje enote, ki je oddaljena 30 km pa 50 minut. Na vaji je sodelovalo vseh 13 gasilskih društev občine Slovenj Gradec s skupaj 22 vozili ter 76 operativnih gasilskih članov.

F. Jurač

Z gasilske vaje na Grmovškovem domu na Pohorju

Modna revija pri Dularju

Irena Navotnik, lastnica modnega bazarja "Nana", Ravne na Koroškem

V sobot zvečer, 22. oktobra je bila pri Dularju v novem prostornem gostinskem lokalu modna revija. Revijo je skupaj s svojim možem Anzjem organizirala mlada, ambiciozna podjetnica, hotuljska domačinka Irena Navotnik, lastnica trgovine modni bazar "NANA" na Ravnah na Koroškem. To je bila že četrta modna revija, ki jo je organizirala Irena Navotnik. S tako poučno in zanimivo prireditvijo, kot je modna revija, so se Kotlje prvič srečale. Poleg prizadevnosti Irene in Anzija, ki sta revijo organizirala brez vstopnine, ima zasluge tudi mladi Maksi Dular s svojimi novimi gostinskimi prostori, ki so dovolj veliki za takšno prireditev. Poleg tega je "hiša" pogostila vse udeležence in obiskovalce z aperitivom.

Za ples je igral ansambel "After eight". Revijo si je ogledalo nad 150 obiskovalcev iz vseh koncev koroške regije. Bili so zadovoljni in mnogi so ostali do zgodnjih jutranjih ur.

Na reviji je nastopilo 6 manekenov: 1 moški in 5 žensk. Vsi pripadajo studiu "Michele" iz Maribora in nastopajo na vseh revijah, ki jih organizira modni bazar "NANA".

Dekleta so predstavila modo za mlade v LOLI POP STILU, volnena oblačila za ženske vseh starosti, maneken pa je prikazal modna oblačila za mladega podjetnika.

Vsa oblačila, ki so bila prikazana na reviji, so bila po predstavitvi naprodaj v sosednjem prostoru, vsak dan pa so tudi kupcem na voljo v modnem bazarju "NANA", na Ravnah na Koroškem.

Posebno zanimiva in prava paša za oči je bila revija krasnega ženskega spodnjega perila, spalnih srajc, kopalk, najrazličnejših modernih krojev in barv. Žensko perilo je na lepih telesih nastopajočih manekenk šele prav prišlo do izraza in je povzročilo med gledalci pravo navdušenje, ki ga je potrjevalo ploskanje navzočih.

Podjetnici Ireni Navotnik in njenemu možu Anziju se za uspešno prireditev lepo zahvalujemo, prav tako tudi Maksu Jamniku za prispevek in vsem nastopajočim manekenkam, manekenu in ansamblu za zares prijeten in zanimiv večer.

Takšnih prireditev, ki poživijo in razvedrijo našo sivo vsakdanjost, si gotovo še želimo.

Rok Gorenšek

Kako so nastale krizanteme

Ti krizantema, ti čudoviti cvet pozne jeseni, ki dehtiš po mrtvih, ki nas opominjaš, da se slehernemu izmed nas nekoč pot konča. Kljub temu, da ima vsak človek svojo pot, se vsa pota nekje srečujejo, če ravno, da se prej vijejo po klancih, ozkih stezah, cesarskih cestah, a nesporna je resnica: vsa pota našega življenja vodijo na pokopališča. Tam se konča tuzeško bivanje. Rad stopam med grobovi, berem napise. Spominjam se ljudi, ki sem jih poznal. Tam počiva prijatelj iz šolskih klopi, drugje prijazna ženica, ki je znala deliti dobrote. Vsak kamen, bogato izklesan spomenik ali lesen križ, pri vsaki gomili so spomini!

Tako bomo tudi letos stali ob grobovih. Nekateri so še sveži, vanj so položili dragega človeka in srčna rana še ni zacelila. Videli bomo, ker je mnogo sveč, ki jih prinašajo svojci, bogate ikebane bodo ponazirale, da petični ljudje tudi tukaj razkazujejo svojo moč. V grobovih pa ni razlike. Prah si bil in v prah se boš povrnil, če te prej ne bodo že upepelili, da bo zemlja prikrajšana za sokove. Resnične so Gregorčičeve besede: "Vsak cvet je uvenel, sedaj je le samo prah in pepel!" Nešteto imamo rož, ki jih na dan mrtvih prinašamo na grobove, krizanteme pa so najlepše.

Da boste spoznali, kako se nastale krizanteme, prisluhnite moji pripovedi, ki je morda bajka, vendar sega v slovensko narodopisje. Sem zunanji sodelavec SAZU in vsa dela, ki jih slišim od kogar, jih vneto pošiljam na ta institut. Pa se vrnimo h krizantemam.

IVAN MOZGAN

družino že leta 1961 za stalno naselil v Kotljah. Tu sta si z ženo Anico ob pomoči otrok pozneje tudi zgradila z velikim trudom in odrekanjem svojo lastno hišo.

Po prvi združitvi Kmetijskih zadrug v Mežiški dolini v KZ Prevalje je še štiri leta delal, nato pa je bil leta 1966 upokojen. To je bil zanjo takrat hud udarec, kajti pokojnine so bile tiste čase še zelo, zelo nizke.

Ivanu so se rodili 4 otroci: dva sinova in dve hčerki. Bil jim je dober in skrben oče, tudi strog, ki je svoje otroke vzgojil v spoštovane in poštene ljudi in občane.

V Kotljah je pokojni Ivan sodeloval aktivno pri Zvezi borcev Kotlje, pri Gasilskem društvu Kotlje, posebno se je izkazal kot gasilec, veterani v posebni tekmovalni desetini. Bil je član lovske družine Prežihovo. Rad je pomagal, če je bilo potrebno. Bil je skromen, rad se je povesečil v veseli družbi, kjer se je razgovoril in postal nasmejan. Ljudje so ga zato spoštovali in radi imeli. Mnogo dobrega je storil v svojem življenju. Ljudje se ga bodo imeli za kaj spominjati.

Rok Gorenšek

V sredo dne 5. oktobra 1994 smo se Hotuljci na pokopališču pri sv. Marjeti poslovili in vzeli po stari slovenski navadi zadnje slovo od Ivana Mozgana, upokojenega logarja.

Rojen je bil v Črni na Koroškem, 29. maja 1929, umrl pa je 2. oktobra 1994.

Ivan je bil leta 1943 mobiliziran v nemško vojsko. Bil pri Harkovu v Rusiji ranjen in ko je ozdravel je po dopustu doma odšel v partizane, kjer se je hrabro boril za osvoboditev slovenskega naroda izpod nemške okupacije.

Uspešno je končal nižjo gozdarsko šolo in postal logar. Njegovo prvo delovno mesto je bilo na Ojstrici nad Dravogradom. Sledile so ji obsejne katastrske občine: Belšak, Lom, Lokavica, Dolga Brda, Strojna, Koroški Selovec in Brdine v Kotljah. Marljiv in priden gozdarski delavec je bil. Kotlje so se mu najbolj priljubile, zato se je z

V prijazni kočici je živela že ostarela mati s svojo hčerko, ki so ji pri krstu dali ime Krizantema. Poslušna je bila deklica Krizantema, nikoli ni razočarala matere, vedno ji je vse ugodila. Ko ji je umrl oče, je bila stara komaj 4 leta, tako, da se ga je bolj slabo spominjala. Zato ji je mama bila hkrati tudi očetova roka. Leta so minevala, materi je moč pešala, težko je delala pri kmetih, da sta za zimo imele kaj za pod zob. Drugega nista imele kot prijaznega mucka, to je bilo vso njuno premoženje. Prišla je hladna jesen. Mati je vsak dan bolj bolehalo. Krizantema ji je kuhala čaje, od sosedov nosila mleko, tudi mesa ji je včasih prinesla od kakšnega kmeta. Radi so ljudje imeli to prijazno ženico in hčerko Krizantemo. A žal, bolezen je napredovala in nekega jutra Krizantenina mati ni več odprla oči, bila je mrtva. Krizantema je jokajoč tekla po sosedo, ti so mater položili na mrliški oder in bledi soj sveč ni ustavil solz, ki so padale deklici na tla.

Tretji dan so sosedje mater položili v grob. Klečala je deklica Krizantema na materinem grobu, ki je bil brez cvetja, le sveča je dogovorevala na grobu. "Moj Bog," je vzklila, "niti ene rože nimam, ki bi jo položila na grob. Kako je pust, žalosten!" Vstala je, se napolila v gozd. Morda bo tam našla kakšen cvet. Žal, pozna jesen in slana sta vse pomorili, tudi po travnikih ni bilo nobenega cvetja, praznih rok se je vrnila h gomili. Pokleknila je na gomilo, se ozrla v nebo in prosila Boga, naj jo usliši, da bi vsaj kje našla kakšen cvet, ki bi ga položila na grob. Pri tem so ji solze padale na gomilo in glej čudež: iz vsake solze je vzklil prečuden, prekrasen beli cvet. Strmela je deklica to čudo, solze so ji kapljale močnejše in izvseke solze so iz zemlje kipele bele rože. Povsod kamor je deklica šla, so za njo rastle bele rože. In tem rožam so dali ime bele krizanteme. Ta cvet je vzklil iz solz, bolečega dekleta, ki je nosila ime Krizantema.

Ko jih kopujemo ali gojimo doma, posebno lepe pajkove, bojimo se, da bi jih slana pomorila pred dnevom mrtvih. A one kljubujejo, nosijo spomine, so del nas. Kaj pa če jih bodo komu izmed nas kmalu polagali v spomin, na gomilo?

Viktor Levovnik

S svojo dobro voljo vsakega osrečiti si znala, pred usodo neizprosno sama si ostala. Doma ostala je praznina in trpka bolečina!

STANKA ŽUŽELJ

Mnogo prezgodaj in nepričakovano se je končala njena življenjska pot polna, nedokončanih načrtov in želja. Ne moremo verjeti, da je ni več med nami in, da je nikoli več ne bomo srečali take, kot smo jo poznali, brezskrbno in veselo. Leta 1964 ji je v Slovenj Gradcu stekla življenjska zibel kot drugemu otroku v Žužljivi družini. Po končani osnovni šoli se je izučila poklica v kemijski šoli v Rušah, zatem pa se je zaposlila v slovenjegraški bolnišnici, kjer je delala v lekarni. Vedno je rada pomagala vsa-

komur in za vsakega je našla spodbudno besedo. Med sodelavci in prijatelji je bila spoštovana in cenjena, zato so jo imeli vsi radi in so jo cenili.

Danes je ni več. Vse prezgodnja smrt ji je uničila mlado življenje. Pogrešali jo bodo vsi njeni; mama Milena, pa sestra Melita, najbolj pa nečak Sandi, ki ga je imela nadvse rada. Ohranili jo bomo v najlepšem spominu.

F. Jurač

SLAVKU VAUKANU V SPOMIN ob obletnici smrti

Ko umre človek, nam ostane spomin. Navaden dan postane nepozaben dan, ko se zaveš, da je smrt vse prehitro in mnogo prezgodaj posegla po mladem življenju.

Življenje se je izteklo na Marti-novo, 11. novembra. Umrl je človek, ki smo ga imeli vsi radi. Kako globoko se nam usede v srce in dušo tak dan. In kaj vse nam odkrije? Štirideset let življenja je bilo za teboj, Slavko. Pred seboj si imel veliko neizpoljenih želja in načrtov. Ni ti bilo dano, da bi jih uresničil. Mnogo prezgodaj in v tvojih najlepših letih se je iztekla tvoja življenjska pot. Pogrešamo te na vsakem koraku, praznina je v naših srcih, hudo nam je, ko si nas tako hitro zapustil. Bil si dober mož in skrbni oče. Mirno počivaj v preranem grobu. Iskrena hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob in prižigate sveče.

Vsi njegovi

JANEZ KLANČNIK iz Raduša

Zahvaljujemo se vsem, ki prinašate cvetje in sveče in vsem tistim, ki jim zastane korak ob njegovem mnogo preranem grobu in se pominjajo nanj.

Še enkrat vsem iskrena hvala.

Žalujoči vsi njegovi

Kar bilo je duši najdražje, pobrala mi v cvetju je smrt, zarla mi nado za nado, podrla načrt za načrt.

SPOMIN

Letos je minilo 10 let, odkar je tragično preminil naš ljubljeni sin in brat

TONE HOVNIK po domače Vrčkovnik iz Sel

Hvala vsem, ki se ga spominjate v Meškovem letu. Bil je dolga leta cerkveni klučar. Iskrena hvala tudi vsem, ki obstojite pred njegovim grobom, mu položite vejico cvetja in prižgete svečo.

Za njim žalujejo: žena Jožefa, otroci Marija, Marjan in Irena z družinami ter Ciril

MARIJI SAMEC V SLOVO!

Vsaka smrt nas pretrese, a smrt osebe, ki je bila z nami vsemi tako tesno povezana, povzroči v naših srcih neutolažljivo bol.

To bol si našim srcem zadala ti, mama! Zajokala so srca hčerkam, bratu Pepiju, enajstim vnučkom, zetom in vsem nam, saj si bila tako priljubljena.

Zibelka ti je tekla v šentjanski mežnariji, zato smo ti tudi rekli: Mežnarjeva Mici. Z bratom Pepijem sta ob starših preživela lepo otroštvo. Želela si postati učiteljica, a usoda je hotela drugače. Spoznala si fanta, Ferda Samca - Pernatovega Nantija, in leta 1950 sta se poročila. Postala si vzorna, ugledna kmetica, a še poleg svojega dela si bila vsestransko ustvarjalna. Bila si kulturna delavka. Nešteto je iger in prireditev, kjer si ti dala ljudem svoje srce, zato je slovo od tebe tako boleče! Dolga leta si bila tudi organistka in vodila si cerkveni pevski zbor, kjer je prepeval tudi tvoj mož. Naredila si tudi šiviljski tečaj, rada

si šivala. V času NOB, ko je naš narod trpel in mučeniško umiral, sta s svojo, že pokojno, mamo Marijo Tevž nosili partizanom pošto in druga obvestila. Kljub temu, da je vama nacizem grozil, se mista ustrašili tega, slovenska zavest v vajinih srcih je bila prevelika!

Nešteto je križev in težav, ki so šli preko tvojega srca, pa vendar si bila močna slovenska žena, mati, in z vero v srcu si vse prenesla! Takšne mame ne umirajo, ostajajo naprej v srcih svojih.

Zato naj se v imenu njenih iz srca zahvalim za cvetje, za tolažilne besede, ki ste jih nam dajali! Hvala godbi za zaigrane žalostinke in pevskeemu zboru iz Dravograda za ubrano petje, hvala g. župniku za opravljen cerkveni obred.

Hvala ti, Marija, za vse, kar si komurkoli nudila!

Žalujejoče hčerke, zeti, brat in enajst vnučkov!

Viktor Levovnik

ZAHVALA

Ob prezgodnji izgubi našega dragega

JURIJA ŠUMEČNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, ki ste ga v času njegove bolezn obiskovali, še posebno gospe Jožici Šavc in gospodu Janku Potočniku, ki sta ga večkrat obiskala v imenu Kluba upokojenih koroških gozdarjev. Hvala vsem njegovim sodelavcem in vsem ostalim, ki ste ga v tako velikem številu posprmlili na zadnjo pot. Hvala vsem za cvetje, sveče in dobro misel, ki ste mu jo ob slovcu poklonili.

S hvaležnostjo se spominjamo sožalnih besed govornikov Andreja Šertela in Ivana Merzdovnika, ki sta jih povedala v imenu sodelavcev Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec in v imenu društva invalidov Slovenj Gradec.

Žalujejoči: žena Angelca ter hči Irena in sin Jure z družinama.

BUKOVNIKOVEMU OČETU V SLOVO!

V ponedeljek 10.10.1994 smo se na šentjanskem pokopališču za vedno poslovili od Bukovnikovega očeta iz Selovca. Prišli so sosedje in krajan šentjanske okolice, da se mu za vse dobro zahvalijo in se zadnjič poklonijo njegovemu spominu. Sosedje in krajan ga bodo pogrešali, najbolj pa ga bo pogrešala žena in otroci.

Pokojni se je rodil v številni kmečki družini Bukovnikove domačije. Že kot deček je moral hoditi na dneve k raznim kmetom, da si je prislužil skromen zaslužek.

1967 se je poročil. Za ženo je vzel Potočnikovo Pavlo. Vsa leta njegovega kmetovanja mu je zvesto pomagala in bila stieber družine. V zakonu mu je rodila pet otrok.

Kolar Rajko, p.d. Bukovnikov oče, je po smrti svoje matere 1980 leta

prevzel kmetijo. Kmetija leži v hribovitem predelu na Selovcu. Dela na njej so zelo težavna. Dohodek od kmetije pa je bolj skromen. Zaradi tega se je bil primoran dodatno zaposliti. Delo je dobil na žagi v Otiškem vrhu. Prišel je bolehati. Zaradi tega je bil 1990 invalidsko upokojen. Zdravstveno stanje se mu ni izboljšalo. Zahrbna bolezen ga je strla. Le spomin bo ostal večen.

*Ne jočite ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.*

Družina Potočnik
Bica

BELA KRIZANTEMA

Visoko v gozdovih
pod hrastom košatim
v mahu zelenem
bom lučko prižgal.
Tu v borbi za našo
lepše življenje
neznani vojak
življenje je dal.

Mu pojejo ptice,
gozdovi šumijo,
iz večnega spanja
ga ne prebudijo.

Ob grobu njegovem
sem mirno obstal,
zrl v grob sem nemo,
mu na grob položil
sem belo krizantemo.

Ivan Hamun

V SPOMIN ANTONU KROFU

Nihče ne ve, kdaj pride dekla smrt in ti utrga nitko življenja. Anton Krof iz Prevalj se je rodil leta 1913 v veliki družini, saj je bilo tam rojenih kar 10 otrok in najmlajši med njimi je bil on. Vsi so potem šli za svojim zaslužkom, saj jih doma oče ni mogel preživeti in tako je Anton spoznal pridno dekle Marijo, ki je služila na Poljani pri kmetu Voglu. Leta 1951 sta se poročila in zaživela novo življenje. Anton je pridno delal na žagi v Prevaljah in si nato zgradil prijazno hišo nad postajo. Rodili so se trije otroci: Slavko, Karel in hči Jožica.

Mirno je teklo življenje v tej družini. Prvi sin Slavko je postal duhovnik. Že 21 let je župnik v Slivnici pri Mariboru. Sin Karel je inženir v ravnanski železarni, Jožica pa je v službi v pisarni LIP Pameče. Tako so bili zadovoljni dokler jim ni umrla mama. Od takrat dalje pa je oče začel bolehati in je svojo bolezen prikrival. Ko so videli, da nekaj le ni v redu z njim, je bilo zdravljenje že prepozno in tako jim je kruta bolezen za vedno izrgala tudi očeta. 14. avgusta letos je Anton zavedno zatisnil oči.

Na pogrebu, ki je bil 17. 8. na Barbari, se je velika množica ljudi poslovila od njega. Bilo je tudi 24 duhovnikov od blizu in daleč. Gospod Kanonik iz Maribora je vzel poslednje slovo od njega in z njim je daroval sin Slavko Krof. Pohvala gre mariborskim pevcem za zapete žalostinke in tudi prevolskemu pevskeemu zboru, ki so pokojniku izkazali poslednjo čast.

Vsem lepa hvala za darovano cvetje, sveče in sv. maše.

Žalujejoči sin Slavko, Karel z družino in hči Jožica.

Štefka Melanšek

IVANI KNEŽAR V SLOVO!

Trije otroci so bili njuna sreča, saj sta jih vzgojila pošteno, da so vsem v ponos! Nista tudi pozabila naših borcev partizanov. Velikokrat v mrzlem nočnem času so potrkali na njun dom tisti, ki so se borili za lepoto in svobodo svojega naroda. Žalostno je, da tako hitro pozabljamo, koliko je trpel slovenski narod pod nacizmom, preden se je osvobodil. Koboltova domačija je bila tudi partizanski dom. Zato se jima v imenu ZB Šentjanž in Dravograd zahvalim za čut in zavest!

Tudi tebi mož Ivan, ki je boleče tvoje srce se ti še posebej zahvalim za vse, kar sta z ženo Ivano storila dobrega in delila sebe, da sta druge osrečila! Žena in mama ter babica bo ostajala v nas kot dobra sosedka in lik prave slovenske žene!

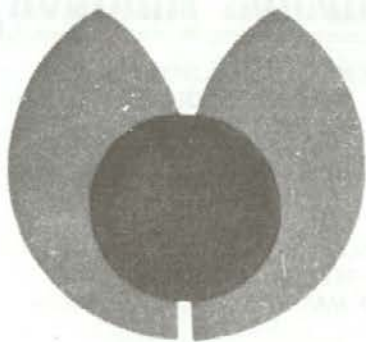
Hvala za darovano cvetje, hvala vsem za tolažilne besede v teh težkih časih, ko ste nas tolažili ter lajšali bol.

Mož Ivan, otroci Janko, Vinko in hčerka Anica, šest vnučkov pa bo svojo babico ohranilo v srcih.

Viktor Levovnik

VIHARNIK izdaja Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, p.o. Uredniški odbor: Ida Robnik, Majda Klemenšek in Gorazd Mlinšek. Urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek. Tehnični urednik: Bruno Žnidaršič. Naklada: 1900 izvodov. Tisk: TGP CODA PRESS, Maribor. Dovršitev: GZP MARIBORSKI TISK, Maribor, 1994.

Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je VIHARNIK proizvod informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za kar se plačuje predotstotni davek od prometa proizvodov.

KZHK S

KOROŠKA ZADRUŽNA HRANILNO KREDITNA SLUŽBA p.o.

SLOVENJ GRADEC, CELJSKA CESTA 7
TELEFON: 0602/42-341, 42-344, 43-193
TELEFAX: 0602/43-301

TOLAR na TOLAR ZA RAZVOJ KMETIJSTVA

OBRESTNE MERE V MESECU NOVEMBRU 1994

Vloge	Mesečno	Letno
Vloge na vpogled, tekoči in žiro računi	1,24 %	15,62 %
Vloge, vezane 1 mesec (31 dni)	2,49 %	33,61 %
Vloge, vezane 3 mesece (91 dni)	2,66 %	36,15 %
Vloge, vezane 6 mesecev (181 dni)	2,82 %	38,70 %
Vloge, vloge vezane 12 mesecev (366 dni)	2,98 %	41,24 %
Vloge, vezane 24 mesecev	3,05 %	42,51 %
Vloge, vezane 36 mesecev	3,21 %	45,06 %
Kratkoročni krediti kmetom, dov. limit TR	3,66 %	52,69 %
Nedovoljeni limit TR	4,37 %	65,42 %

Od 1. junija 1992 dalje je, ne glede na število dni v mesecu, enomesečna vezava 31 dni, torej jo je mogoče dvigniti 32. dan.

V naših krajih so nekdanj na veliko cepili iz smrekovega lesa skodlje in z njimi pokrivali pohorske in koroške domačije, pa kašte, vodne mline in žage. S časoma so to delo več ali manj opuščali in danes je cepljenje skodelj videli le še tu in tam. Ivana Arla iz Ribnice na Pohorju smo našli pri cepljenju skodelj, od koder pa je tudi naš posnetek. Povedal nam je, da skodlje cepi še iz otroških let in, da ga je tega dela naučil oče, s katerim sta pokrila nešteto streh s skodljami. - Foto: F. Jurač

SREČANJE SKAVTOV V ŠMARTNEM:

Naj skavtski duh kraljuje ...

V soboto, 15. oktobra se je na Homcu pri Slovenj Gradcu zgodil prvi š'ti jam - srečanje skavtinj in skavtov mariborske regije pod geslom: "K'K'SMO MI ENA V'L'KA L'UBEČA DRUŽINA." Na srečanje smo prišli s Koroške, Štajerske, Prekmurja, pa tudi nekaj gostov iz Ljubljane. Vsega okoli 250 skavtinj in skavtov. Istega dne je potekal tudi Jamboree on the air, pri katerem sodelujejo skavti radiomaterji celega sveta in ob pomoči radiomaterjev iz Slovenj Gradca smo imeli priložnost, da se po radijskih valovih pozdravimo z brati skavti in sestrami skavtinjami iz preko petnajstih držav.

Prvo, česar so se morali naučiti vsi, ki so prišli na srečanje, je bilo, da se ne prebere štijam, ampak po koroško šesti in po angleško džem.

Po uvodnem pozdravu in kratki predstavitvi vej posameznih stegov, smo se razdelili. Najmlajši volčiči in voljkuljice so šli odkrivat džungelsko veselje, izvidniki in vodnice so postali pragozdičkarji, roverji in popotnice pa smo skupaj z voditelji odšli na teren in se seznanili z opravili, ki jih danes

Na Legnu pri Kresniku so skavti pekli kruh v krušni peči. - Foto: F. Prošt

ZAVAROVALNICA · MARIBOR d.d.

PODRUŽNICA ZA KOROŠKO

SLOVENJ GRADEC

FRANCETOVA 7, 62380 SLOVENJ GRADEC

TEL. 0602 41-591, 41-813, 41-881, 41-882

FAX 0602 41-814

PREDSTAVNIŠTVA

RADLJE, MARIBORSKA C. 7, TEL. 71-138

RAVNE, PREŽIHOVA C. 24, TEL. 21-346

DRAVOGRAD, MARIBORSKA C. 60, TEL. 84-079

NOVO

NEZGODNO KMEČKO ZAVAROVANJE

**SKLEPANJE KMETIJSKIH ZAVAROVANJ
V PAKETU**

ZAVAROVALNICA Z NAJDAJŠO TRADICIJO IN NAJVEČJIM
ŠTEVILOM ZAVAROVANCEV NA KOROŠKEM.

**ŽIVLJENJE GRE NAPREJ,
IN MI Z VAMI**

bolj redko srečujemo. Kovali smo žeblje, pletli košare, delali sveče, pobirali jabolka, cepili drva... ter se tako bolje spoznali z načinom življenja na podeželju.

Med drugo in tretjo uro popoldan smo se vsi spet zbrali na Homcu. Po krajšem odmoru je bila maša pred cerkvijo, ki je pomenila tudi slovesni zaključek. Sledile so zabavne igre in pogostitev.

Poslavljanje posameznih skupin od ostalih pa tudi od Homca, je napovedovalo bližajočo se konec prvega š'ti-ga jam-a, hkrati pa je zadovoljstvo ob slovesu napovedovalo že drugi š'ti jam. Ne vemo še kdaj in kje, ampak zagotovo se spet srečamo.

Skavtinje in skavti koroškega stega se najlepše zahvaljujemo sponzorjem, družinam in posameznikom, ki so nam velikodušno pomagali pri pripravi srečanja.

Koroški steg

Pri kovaču Antonu Strmčniku na Legnu pa so takole kovali žeblje. - Foto: F. Prošt